AKTUALITEITEN

2000 ANTWERPEN 1

TIJDSCHRIFT

B.A.S.T.T. vzw

Stadsschouwburg
Meistraat, 2
2000 Antwerpen
(03) 231 97 50

verschijnt driemaandelijks

verantwoordelijke uitgever
Dré Darden, Campinaweg 10, 2960 St.-Job-in-'t Goor

BASTT vzw

nummer 54 - maart'95

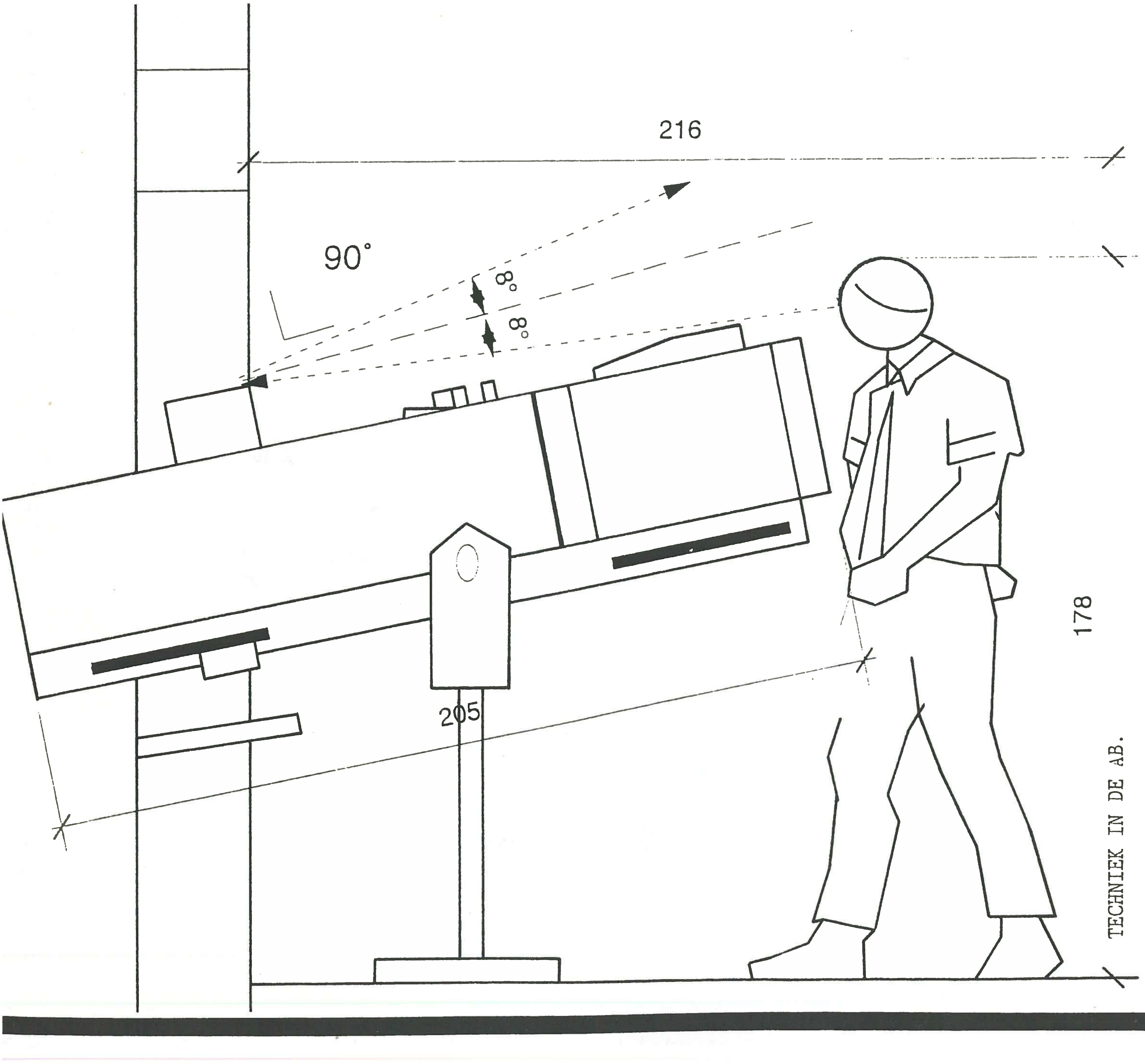

INHOUDSPAGINA.

BASTT - maart 1995

1.- 8. TECNNIEK IN DE AB.
Jacques Berwouts

9 -11. THEATERTECHNIEKERS IN CYBERSPACE.
Ivo Kersmaekers

13-15. BASTT-NIEUWS.

16. SUSKE EN WISKE OPENDEURDAG.
Ivo Kersmaekers

17.20. BIJLAGE CENTERFOLD.
Ivo Kersmaekers

21-29. OISTAT. - VERSLAG BEIJNG '94.
Jerôme Maekelbergh

30. VEILIGHEID EN CULTURELE CENTRA.
Miek De Kepper

31. FEVECC - BASTT.
Miek De Kepper

32. REGIONAAL NIEUWS.
Eric Van Drogenbroeck

34. REGIONAAL NIEUWS.
Frank D'haene

35. PRODUCT-INFORMATIE.

TECHNIEK IN DE AB.

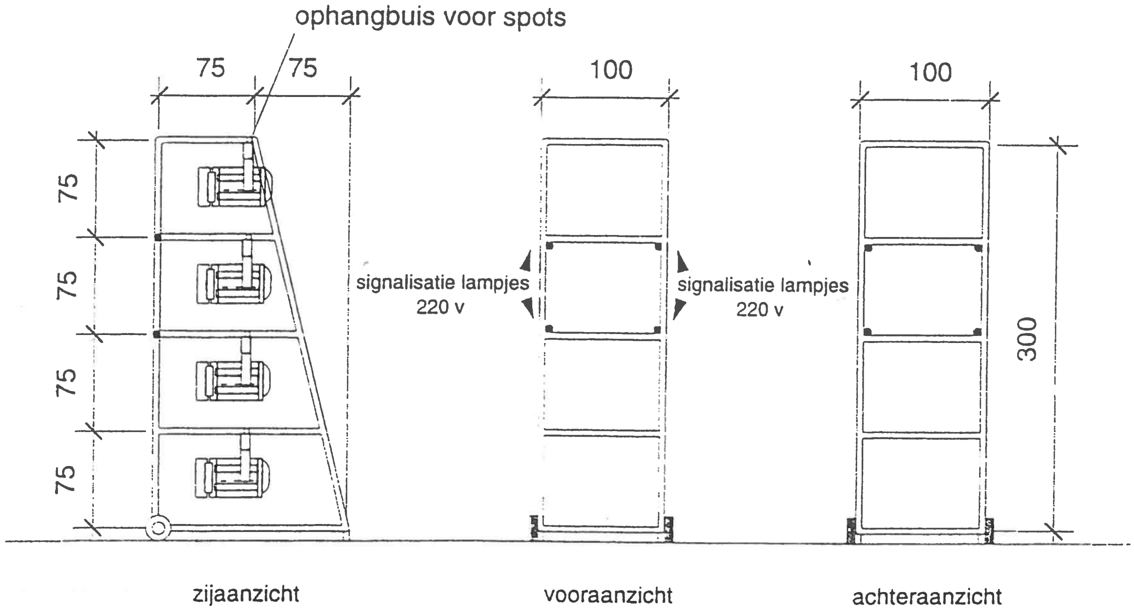

VOORBEELD VAN EEN TOREN VOOR ZIJBELICHTING

TECHNIEK IN DE AB.

Het zal zowat tien jaar geleden zijn, heel precies weet ik het niet meer, dat een fiere architect ons rondleidde in de vernieuwde zaal van de A.B. Met zijn Lambda podia, de onbestemd rode werkbruggen, zou dat het toneel-laboratorium worden voor Brussel.
En er konden ook concerten in plaatsvinden, en socio-culturele namiddagen.
De utopische droom van de polyvalentie leek hier te zijn gerealiseerd.
Tenminste voor een deel, de toren wachtte nog op de nodige fondsen.
De Bar Americain was er om het wachten te verzachten.

De Bar Americain is niet meer: een nieuwe bar is in aanbouw, met een klein auditorium er bijna onmiddellijk op aansluitend, boven een ontvangstruimte achter de mezzanine. Een woord dat men nog zelden hoort in het theater.
De toren is eindelijk aan zijn afwerking toe.
Meteen ook werden productieruimte, loges en kantoren aangepakt, en een historisch geslaagde achtergevel.

Met de jaren zijn ook de doelstellingen geëvolueerd.
Polyvalentie heeft intussentijd een wrange bijsmaak gekregen, en wordt dan ook zo weinig mogelijk in de mond genomen.
Er is wel een duidelijk stellingname. A.B. moet een muziektempel worden waar bijna alle uitingen van de muziek zich moeten thuisvoelen.
Andere functies van socio-culturele aard worden resoluut verwezen naar andere instellingen, al of niet van openbaar nut.
Hier wordt een koninkrijk voor de muziek van europees, ja zelfs van wereld-niveau gebouwd.

Dit heeft duidelijke consequenties in de aanpak, waarbij traditionele theater-normen overboord worden gegooid, en waarbij de toren en de manteau, omdat ze er nu eenmaal zijn, de enige dwingende norm inhouden om de kijkrichting te bepalen. Men kan er voor of tegen zijn, één ding moet men de grondleggers van het concept krediet geven, zij maken duidelijke keuzes en zijn consequent in de opvolging ervan.
Deze keuzes monden dan ook uit in een hypergesofistikeerde technische uitrusting, waar voor het onversterkte gesproken woord nauwelijks of geen ruimte wordt gelaten. Dit wordt het Alhambra van de microfoon, waar zelfs een akoestisch instrument zich zal moeten buigen naar de zwanehals van de decibelspons. Alle macht aan de techniek!
De man achter de knoppen bepaalt volume, klankkleur en klankbeeld, daartoe uitgerust met een zulkdanige apparatuur dat je zelfs midden een duizendkoppige menigte nog steeds het gevoel zal kunnen krijgen dat men voor jou alleen speelt, of dat het gebouw één met jou meedreunt op de bassen van het klank-geweld. Niets is blijkbaar over het hoofd gezien om deze droom te realiseren.
De jarenlange concertervaring heeft hier geen windeieren gelegd.
Vandaar ook de afkeer voor compromissen.
Voor elk genre is de ideale opstelling, de ideale versterking mogelijk; want die polyvalentie is er dan wel. Of het dan jazz, rock, tour de chant of musical is, ze zullen zich allemaal met het grootste gemak terugvinden binnen het luxueuse technische aanbod.
Of ze zelf beschikken over een installatie, of ze willen drijven op wat de zaal te bieden heeft, beide zijn mogelijk en even makkelijk in te schakelen.

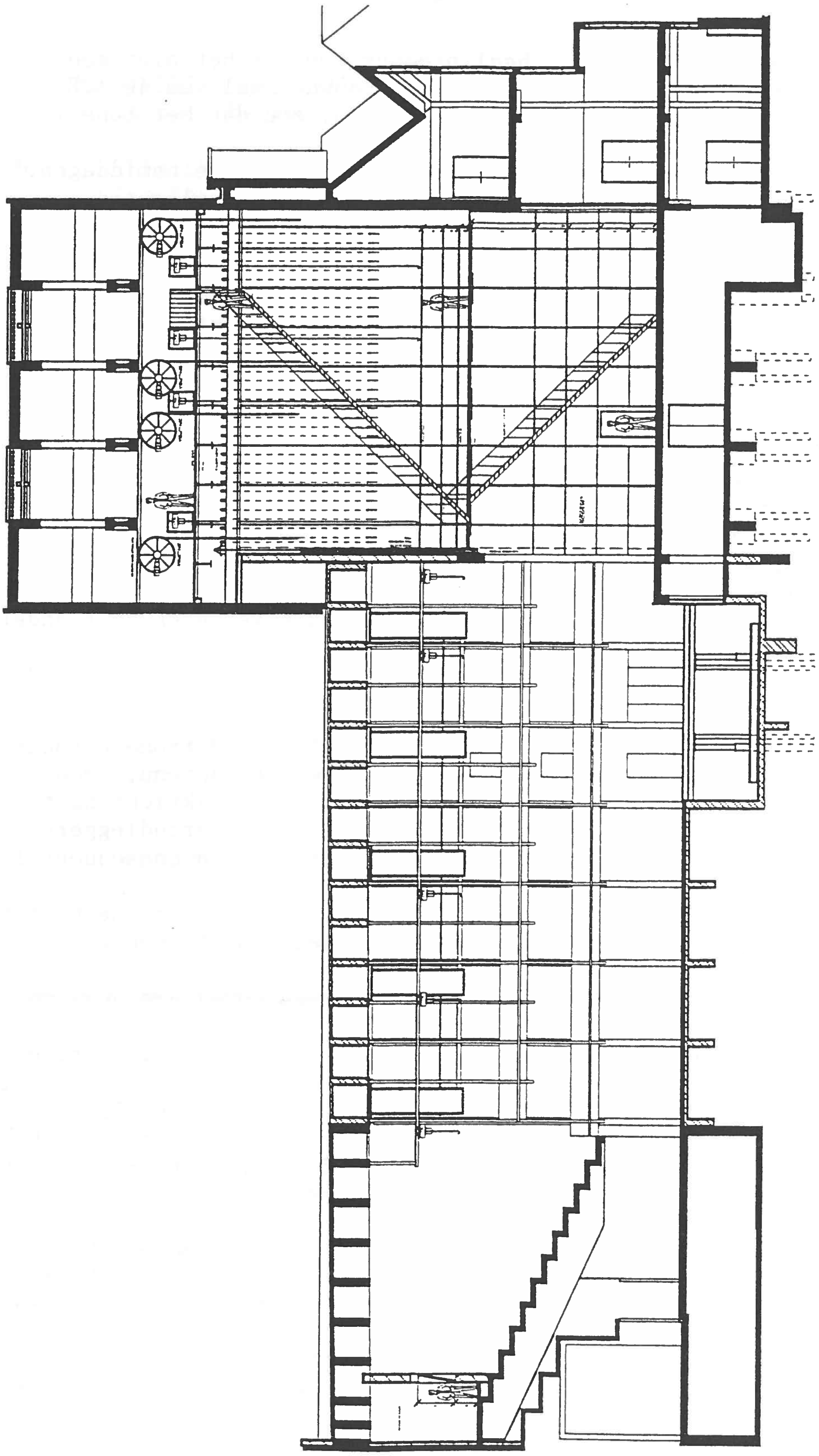

langsdoorsnede jardin

Marc VREBOS

TECHNIEK IN DE AB.

Zelden of nooit werd ik onder één dak geconfronteerd met een dergelijk ruim pakket van muziektechnische voorzieningen zoals hier het geval is. Om de daarbij voorziene studio nog niet uit het oog te verliezen, die zowel als laboratorium voor jonge groepen of als registratie-eenheid kan worden aangewend voor life-optredens op C.D-kwaliteit.
Ook het licht werd niet over het hoofd gezien. Het oog wil ook wat. Mobiele multikabelaansluitingen kunnen het ganse torengedeelte bestrijken en om het even waar de nodige power voorzien.

Blijft alleen nog de vraag wie de god de vaders zullen zijn die al deze scheppingen leven zullen inblazen.
Men opteert, terecht, voor enkele supertechniekers bijgestaan door een main-d'oeuvre van jobstudenten voor het sleepwerk.
Goed bekeken stelt zich wel de vraag of de relatief beperkte equipe die beoogd wordt, de belasting die de gebruiksfrequentie, die idealistisch wordt vooropgesteld, wel zal aankunnen. Piloten van internationale lange afstandsvluchten worden verplichte rusttijden opgelegd, om de veiligheid van passagiers en materiaal te waarborgen. Dit lijkt mij hier eveneens een grote noodzaak.

Naast de prachtige technische onderbouw, een crew, voldoende in aantal om telkens weer fris de muziek optimaal de zaal in te sturen.
Of schuilt hier weer de angel van een prachtig instrument, maar te weinig instrumentisten om het te bespelen.
Las ik laatst niet in de krant het lament van de technische ploeg van Dilbeek. Een centrum dat schitterend draait, maar op de rand staat van zijn menselijke mogelijkheden, en dus dreigt in te sorten als er geen versterking opdaagt? Wie in het spektakelbedrijf werkt weet immers dat men hier niet spreekt van een nine-to-five job. Machines kan men beveiligen tegen overbelasting, mensen helaas en gelukkig maar, nog niet.

Misschien zijn ze nog niet ver genoeg gegaan in hun technische eisen, afgeschrikt door de financiële vertaling ervan.
Waarom geen zichzelf belastende en ontlastende trekkenwand? Ettelijke uren mankrachten kunnen hier worden weggewerkt. Waarom nog sleuren met weliswaar op luchtkussens voortbewogen tribunes, als zoiets bestaat als zelfnivellerende zalen. O.K. niet the sky is the limit, maat the money waarschijnlijk. Maar als men dan toch zo ver gaat in de perfectie, waarom dan net niet die stap verder nog?

Groot vraagteken blijft nog hoe het gebouw in zijn afwerking zich, ondanks alle studies en berekeningen, akoestisch zal gedragen ten opzichte van al deze geluidsdragers en consumenten.
Zal men het bijna nulpunt, de ultieme reverberatietijd voldoende kunnen benaderen om al deze juweeltjes optimaal te laten fonkelen?
Wij hopen het ten zeerste.

Gelukkig is men zich ook bewust van de bijna onmogelijkheid om grote en kleine ruimte simultaan te laten functioneren, niet alleen wat publieksverwerking betreft, maar tevens met het oog op mogelijke geluidsinterferentie, die ondanks de zeer ver doorgedreven dempingstechnieken die in het gebouw werden ondergebracht, het waarschijnlijk toch zullen moeten afleggen tegen het "hardere" werk.
Een consequente programmatie is hier als oplossing ingebouwd.

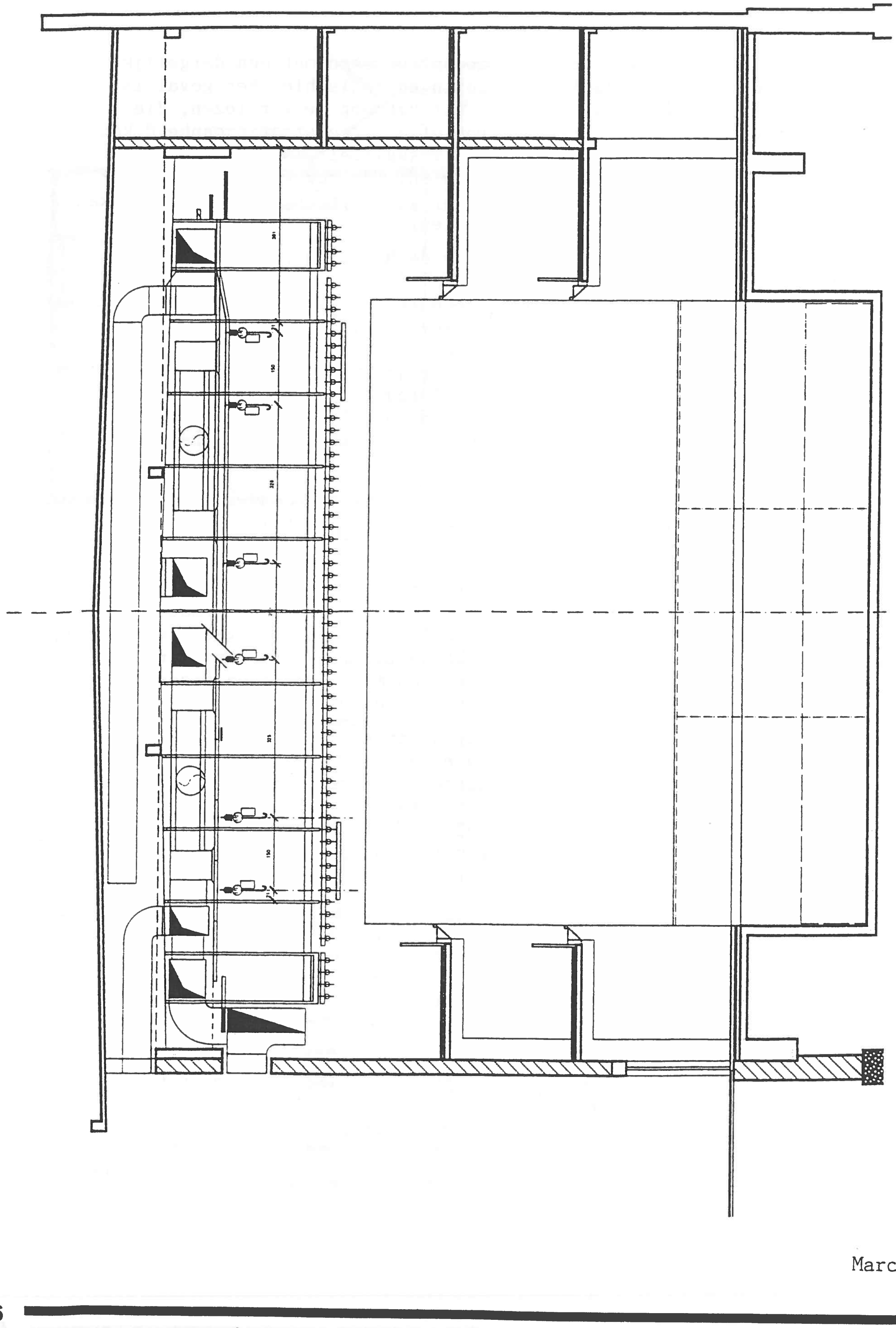

Marc VREBOS

TECHNIEK IN DE AB.

In zoverre nergens anders vermeld, hier toch enkele hoogstandjes van de techniek.
Naast de ons reeds lang vertrouwde trekken en hun electrische broertjes, werden in de kap nog twaalf mobiele kettingtakels voorzien van elk één ton, en nog eenzelfde aantal boven het zaalgedeelte.
De twaalf gemotoriseerde haspels, leenbroertjes uit het kraanwezen, staan borg voor telkens veertien kringen.
Wie zo nodig à l'italienne wil spelen, kan bijnaop om het even welke diepte een faux manteau inhangen op een mum van tijd.
Richtwagentjes, naar ik hoorde een spaans model, laten de techniekers toe om het even welke spot uit de hand te richten, ook bij een gesloten decor.

Het wordt zowel voor de gebruikers als voor de verbruikers vast even wennen, maar aanpassing is nu eenmaal inherent aan vernieuwing, en over de nefaste gevolgen van achteromkijken kan men in de bijbel al de vreselijkste verhalen lezen.
Ik wens alle A.B.-ers in ieder geval veel succes en muziekgenot met hun pronkstuk, en ik hoop dat de vele verwachte bezoekers er het muziektheater van Europa zullen in herkennen en erkennen.
De kaarten liggen in ieder geval goed.

Jacques Berwouts

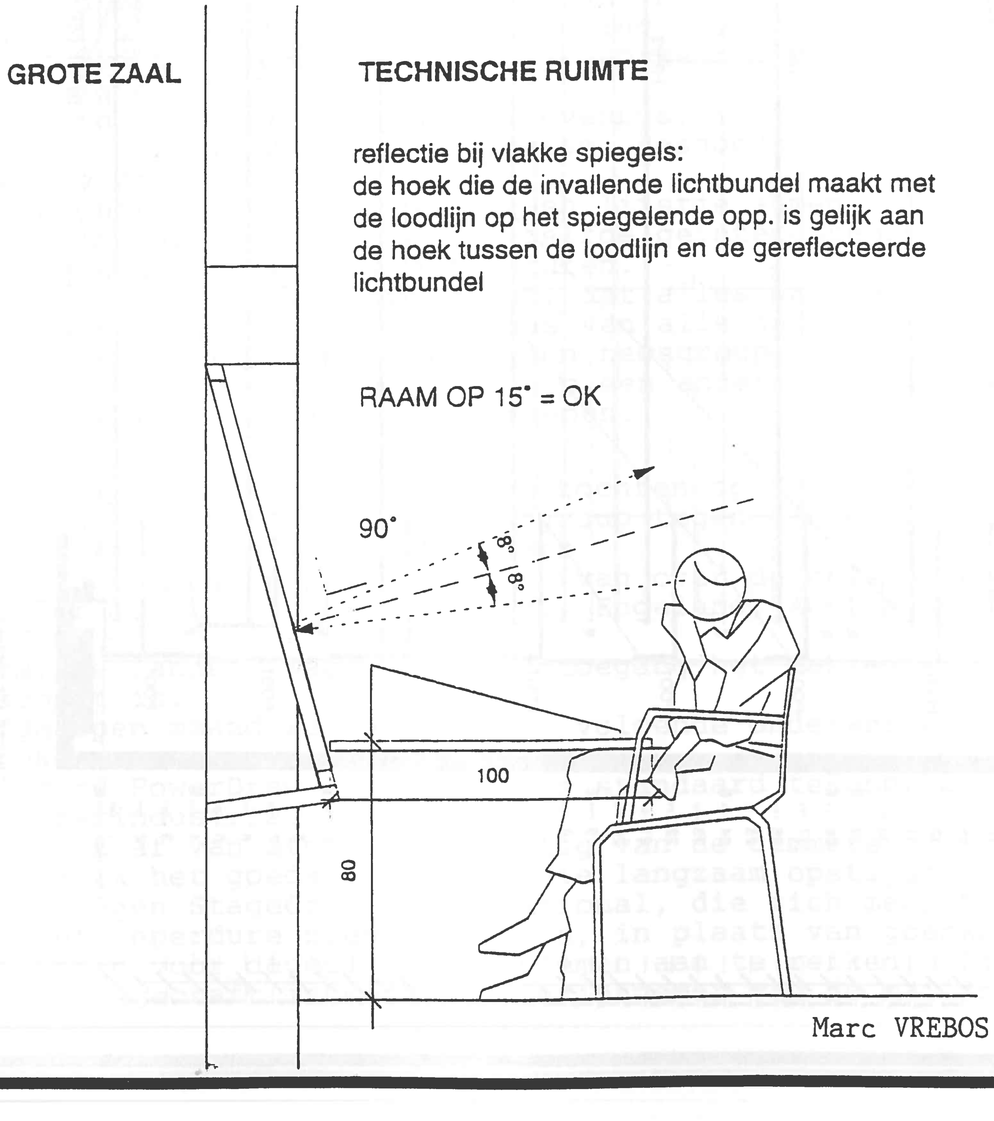

Marc VREBOS

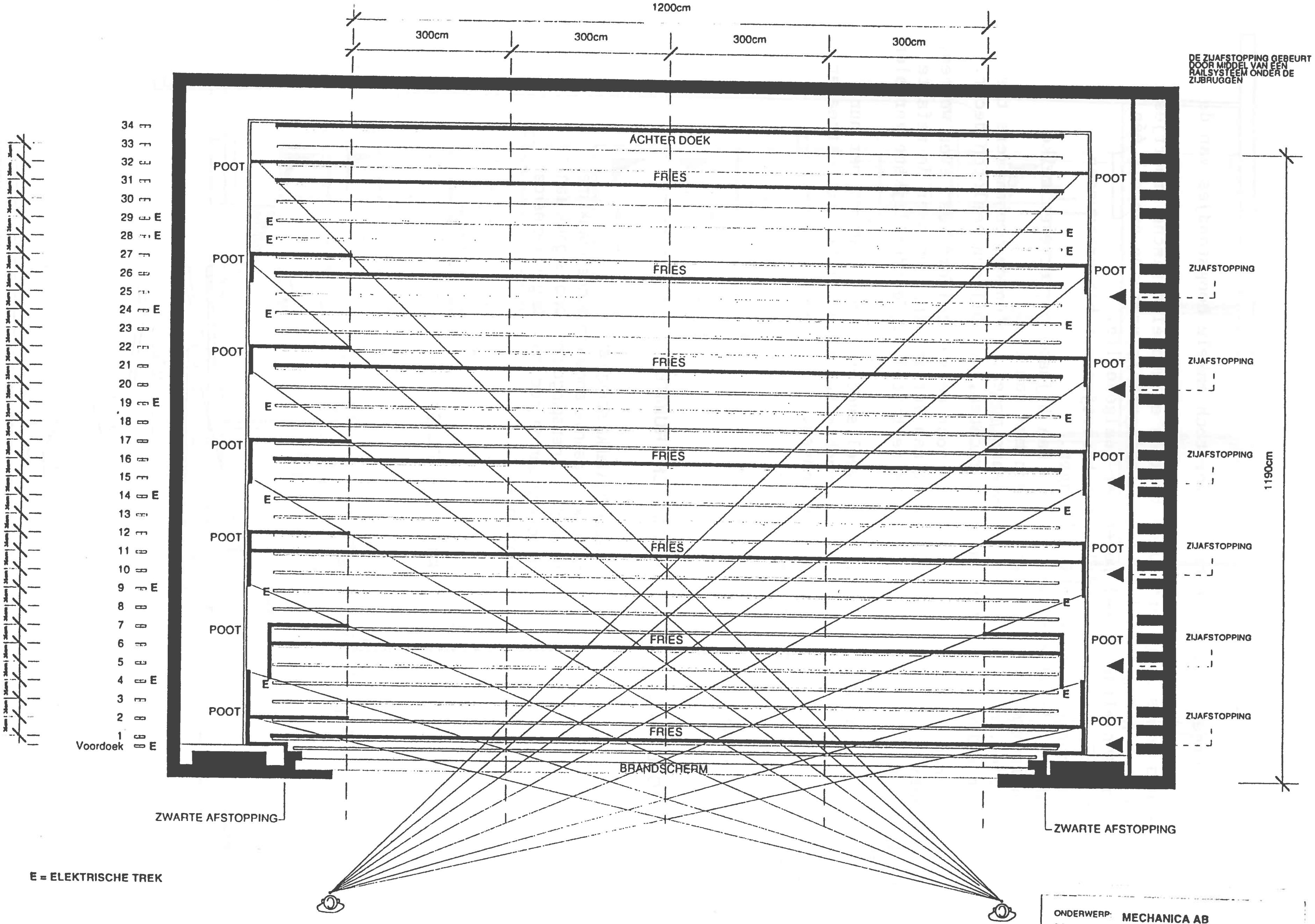

ONDERWERP:	MECHANICA AB
SCHAAL 1/50	HORIZONTALE AFSTOPPING
DATUM 9/04/94	VREBOS MARC

THEATERTECHNIEKERS IN CYBERSPACE

De modewoorden van vandaag zijn internet, information superhighway, virtual community, cyberspace, enz.
Weinig zeggende science fiction voor wie er niet mee bekent is, maar zeer reële bestaande dingen voor wie zich regelmatig op de Infobahn waagt.
En inderdaad, ergens in cyberspace, op het Internet, bevindt zich een virtual community van theatertechniekers.
Om er zich een beeld van te vormen is een korte inleiding nodig.

Het Internet kan omschreven worden als een groot aantal computers (cijfers lopen in de miljoenen), die over de hele wereld verspreid staan, en die met elkaar verbonden zijn.
Die computers kunnen van heel verschillende origine zijn.
Er zijn er die gerund worden door regeringsinstanties, door bedrijven, door hospitalen, door scholen, en vooral, door praktisch elke universiteit ter wereld.
Doordat al deze computers verbonden zijn is het mogelijk, eens men erop inlogt (bvb. met een modem), informatie te vergaren van over de hele wereld, wippend van het netwerk van de NASA, naar de universiteitsbibliotheek in Wenen, naar een bedrijf in Australië, en dat alles in fracties van seconden.
Althans in theorie.
In de praktijk gaat het ook zo, maar het is wel iets ingewikkelder dan ik hier zo in één twee drie kan uitleggen.

Tot de simpelste toepassingen van het Internet hoort o.m. E-mail, en Usenet.
Met E-mail (electronic mail), kan je berichtjes aan iemand schrijven in je computer, en dat dan, met vermelding van het elektronisch adres van je bestemmeling, posten in een elektronische brievenbus, die bij voorkeur binnen je telefoonzone ligt.
Dankzij de beheerder van die brievenbus, is je berichtje dan binnen de kortste keren ter plaatse, desnoods aan het andere einde van de wereld.
Nu wordt het natuurlijk simpel een lijstje samen te stellen van mensen die allemaal in het zelfde geïnteresseerd zijn, en die allemaal jou berichtje te sturen.
Als je er dan ook nog voor zorgt, dat alles wat deze mensen terugsturen, ook in de brievenbus van alle andere mensen op de lijst terecht komt, dan heb je een newsgroup.
Usenet doet hetzelfde, maar dan op een andere manier.
Er zijn vele duizenden nieuwsgroepen.

Terwijl wij struikelend onze weg zochten op de information superhighway, kwamen we een newsgroup tegen die uitsluitend bestemd is voor theatertechniekers.
Hier zijn collega's aan het woord van over de hele wereld, maar vooral uit de U.S.A., Canada, Engeland, Australië, en Hong Kong.
Kortom, de landen, waar Internet toegang het makkelijkst en goedkoopst is.
De afgelopen maand werden bvb. de volgende onderwerpen besproken:
MiniCad of PowerDraw gebruiken als standaard tekenprogramma in de theaterindustrie.
Hoe kom ik af van storing afkomstig van de dimmers.
Hoe maak ik het goedkoopst mist die langzaam opstijgt.
Protest tegen StageCraft International, die zich meer bezig houdt met peperdure nieuwe snufjes, in plaats van goedkope oplossingen voor dagelijkse problemen aan te reiken. (Pittig detail: Stagecraft is mede initiatiefnemer van de mailing-list)

Wat is de beste hoogtewerker, en waaraan moet hij voldoen.
Wat kan je gebruiken als pivoterende "elleboog" in een decor.
Waaraan moet een IR-camera voldoen voor gebruik in het theater.
Hoe versterk ik het best het geluid van tapschoenen, zonder dat ik de monitors mee versterk.
Veiligheidshelmen in het theater, wat doen de andere theaters. (Later uitgebreid naar veiligheidsharnassen.)
De regisseur en de decorontwerper hebben ruzie.
Hoe zit het met verantwoordelijkheden en taken, wat is de functie van een technisch directeur en een lichtontwerper bij zo'n conflict.
(Dit was de meest uitgebreide artikelen reeks)

Zoals je ziet gaat het allemaal om specifieke praktische vragen of problemen, die voor de vragende technieker op dat moment, in die concrete produktie aan de orde zijn.
Het is echter niet alleen een soort service telefoon, het is veel meer dan dat.
Eigenlijk worden de ervaringen van alle theatertechniekers van over de hele wereld samen gebracht, en kunnen we elkaar vertellen hoe wij ons ding doen, en van de andere leren.
Het is als het ware een "elektronisch café" (alweer zo'n modewoord), waar we elkaar kunnen ontmoeten, en over het werk praten.
Ik moet er wel bij zeggen dat de discussies er iets hoogstaander verlopen dan in het gemiddelde theatercafé.

Nieuwsgierig geworden?
Het gaat om Newsgroup rec.arts.theater.stagecraft
De mailing list heet stagecraft@zinc.com, en is aan te vragen bij stagecraft-request@zinc.com
Archieven zijn te vinden bij ftp.ffa.ucalgary.ca in pub/stagecraft

EPILOOG

Vanwaar deze interesse van BASTT in het Internet?
OISTAT (de internationale BASTT) wil graag alle info over produkten, diensten, theaters enz. van over de hele wereld ter beschikking stellen van zijn leden.
Dit zou moeten gebeuren via het Internet.
Ook de theateratlas zou er in terecht komen, als ook de theatertechnische gidsen enz.
BASTT neemt het Vlaamse gedeelte voor zijn rekening, en onderzoekt de mogelijkheden voor ons landje.
Alle hulp en info blijft welkom.

Ivo Kersmaekers
FIDO: 2:292/8013.11@fidonet.org
INTERNET: ivo.kersmaekers@p11.f8013.n292.z2.fidonet.org

BACKSTAGE THEATRE ETTIQUETTE

Dit is een deel van de lijst die bedacht is door de crew van de Canadese produktie "THE WORLD GOES ROUND", en die verspreid werd op het Internet.

I will NOT mop the woman's change room more than 8 times a night.
I will NOT open the curtains before it's time.
I will NOT put bulbs in side ways.
I will NOT put acetone in plastic cups.
I will NOT use shitty glaze.
I will NOT run actors over with rolling stairs.
I will NOT wisper "saucy snatch" backstage so audience can hear.
I will NOT shove mag lights into body cavities.
I will NOT confirm stand-by with mouth full of food.
I will NOT sleep during performance.
I will NOT put props in x-mas parades before last performance.
I will NOT put place my head between my legs on the follow spot-towers.
I will NOT lose the dog.
I will NOT get caught in the light.
I will NOT confuse Pause Skip play.
I will NOT walk on the stage after I mopped.
I will NOT grope the actors.
I will NOT use less than 7 pounds of dry-ice.
I will NOT use more than 35 pounds of dry-ice.
I will NOT play mag-tag in blackouts.

Door: mcelary drew 673761TP1 <drew.mcelary@sheridanc.on.ca>

SUIKERGLAS

Flessen van suikerglas op elkaars hoofd stukslaan kan erg leuk zijn, maar als je ze moet kopen in de handel, blijken ze tamelijk duur te zijn.
Op Internet verscheen laatst een uitlegje hoe je ze zelf kan maken.
Snel proberen dus:

Subj: Breakaway bottles

Essentially the process is as follows:
Make a plaster of paris mold of the bottle exterior to be reproduced.
Cut this mold in two horizontally so that you have top and bottom molds.
Grease the molds.
Take a boiled sugar syrup while still hot and apply it to the inner surface of the upper and lower molds smoothing it out with spoons and greased or gloved fingers.
Allow to cool, remove from mold and fasten the bottles two halves with hot sugar syrup.
If the sugar syrup is boiled long enough it will have carmellized into a good beer bottle brown.

Ed Margerum

ER HOORT NOG EEN AANVULLING BIJ, NL. DE JUISTE VERHOUDING OM DE STROOP TE MAKEN.
NEEM 2/3 WATER EN 1/3 SUIKER, EN VERWARMD HET GEHEEL TOT 160° (METEN MET SPECIALE THERMOMETER).
UITGIETEN OP EEN VET PAPIER EN LATEN AFKOELEN.
RESULTAAT: EEN "GLAS-PLAAT" VAN MIN OF MEER HELDER GLAS.

Toneel installaties

Leveringsprogramma

Brandscherminstallaties
Vaste en beweegbare licht- en inspektiebruggen
Hefpodia en orkestliften
Beweegbare zaalvloeren
Projektieschermen, vast of kantelbaar
Handbediende en elektrische decortrekken
Kontragewichten
Klankplafonds
Hefdeuren
Gaaswanden
Lichttorens
Decorliften
Draaischijven
Elektro-takels

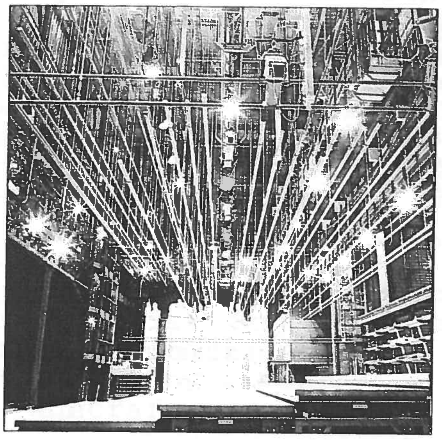

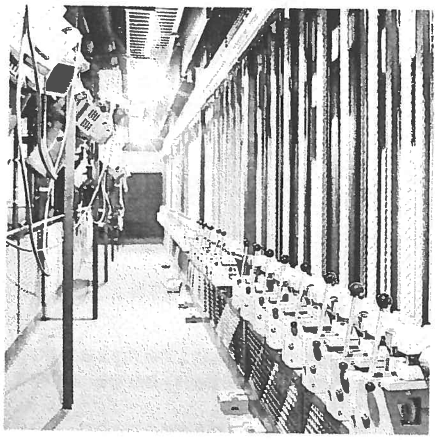

De Reus NV heeft reeds vele jaren ervaring in het ontwerpen, bouwen, onderhouden en renoveren van toneelinstallaties in zowel grote als kleine theaters. Zij levert een breed scala van toneel technische installaties. De Reus NV is in België aktief en levert en monteert momenteel toneel technische installaties in de Koninklijke Opera te Gent en in het Bourla Theater te Antwerpen. In 1990 leverde zij een orkestpodium voor de Koninklijke Nederlandse Schouwburg in Gent.

Voor informatie, studie en vrijblijvend bestek, neemt u kontakt op met:

DE REUS NV	Telefoon	: (091) 26 82 88 - vanaf 26.6.93: (09) 226 82 88
KALEWEG 20	Telefax	: (091) 27 83 00 - vanaf 26.6.93: (09) 227 83 00
9030 GENT	België	

De Reus NV is een dochter van THYSSEN DE REUS BV Nederland
en maakt deel uit van het THYSSEN concern.

INLEIDINGSCURSUS ELECTRICITEIT.

DOELSTELLING:

Leken leren op een veilige en inzichtelijke manier met electriciteit om te gaan.
We vertrekken vanuit de theorie (wet van Ohm) om deze op een stelselmatige manier uit te breiden.
Tijdens de 2de helft van de cursus wordt er dieper ingegaan op:

- elektricteitsnet
- schakelingen
- werken met multimeter...

Na de 4 sessies is er een toets.
Cursisten die slagen bekomen een attest.

DATA:

Eerste helft: Woe. 5 april'95 van 14 tot 18 uur
Woe. 12 april'95 van 14 tot 18 uur

Plaats: Kultuurcentrum De Schakel
Schakelstraat 8
8790 Waregem
Contact:(056/62.13.40. Frank D'haene)

Tweede helft: Woe. 19 april'95
Woe. 26 april'95

Plaats: is nog niet bevestigd

Toets op Woe. 3 mei'95

Het aantal deelnemers is beperkt tot 15.

Kostprijs: 3.000 BEF per persoon

INSCHRIJVEN:

Door storting van 3.000 BEF op rekening 880-3794441-42 met vermelding "Cursus Electriciteit".
Contactpersoon: C.Van Goethem.

Sylvère Derveaux
alle weefsels voor dekor
grote breedten
Kapellestraat 17
B-8720 Wakken
056/ 60 22 53 - fax / 60 82 35

BASISCURSUS THEATERTECHNIEK VOOR PROFESSIONELEN

Volgend jaar richt BASTT voor de zesde maal een basiscursus theatertechniek in. De plaats van handeling is ditmaal het Centrum voor Jeugdtoerisme "Verloren bos" te Lokeren en wel van maandag 12.06.95 om 16 uur.
De hoofdlijnen van de cursus zijn de theoretische en praktische grondslagen van algemene theatertechniek, geluids- en belichtingstechniek, aangevuld met veiligheid, speciale effekten, muziek in het theater, produktieproblemen en de struktuur van het theater in Vlaanderen.
We voorzien ook enkele demonstraties.
Het wordt een zwaar lesrooster, dagelijks van 9 tot 22 uur (46 uur in totaal), maar een enthousiast interesse garandeert een prima resultaat.
De cursusgevers zijn ook ditmaal theaterpractici met jarenlange ervaring in het vak. De cursisten moeten in het theatertechnisch beroep staan en persoonlijk lid van BASTT zijn. Het cursusgeld bedraagt 12.000,-fr voor BASTT, niet-leden betalen bovendien 750,-fr lidgeld; dit kan éénmalig op hetzelfde nummer: BASTT-cursus 880.3794441.42
Hiervan dient vóór 1 mei '95 een voorschot van 2.000,-fr gestort te worden.
Het saldo vóór 1 juni.
Wacht niet te lang met uw inschrijving, er zijn reeds verschillende aanvragen en het deelnemersaantal is beperkt tot 24.

In het cursusgeld is begrepen:
- het lessenpakket
- 4 overnachtingen (kussensloop en lakens meebrengen)
- ontbijt, middagmaal, vieruurtje, avondmaal

Ben je geïnterresseerd neem dan contact met Chris Van Goethem:
Tel. 03/230.15.53
Fax. 03/281.12.75

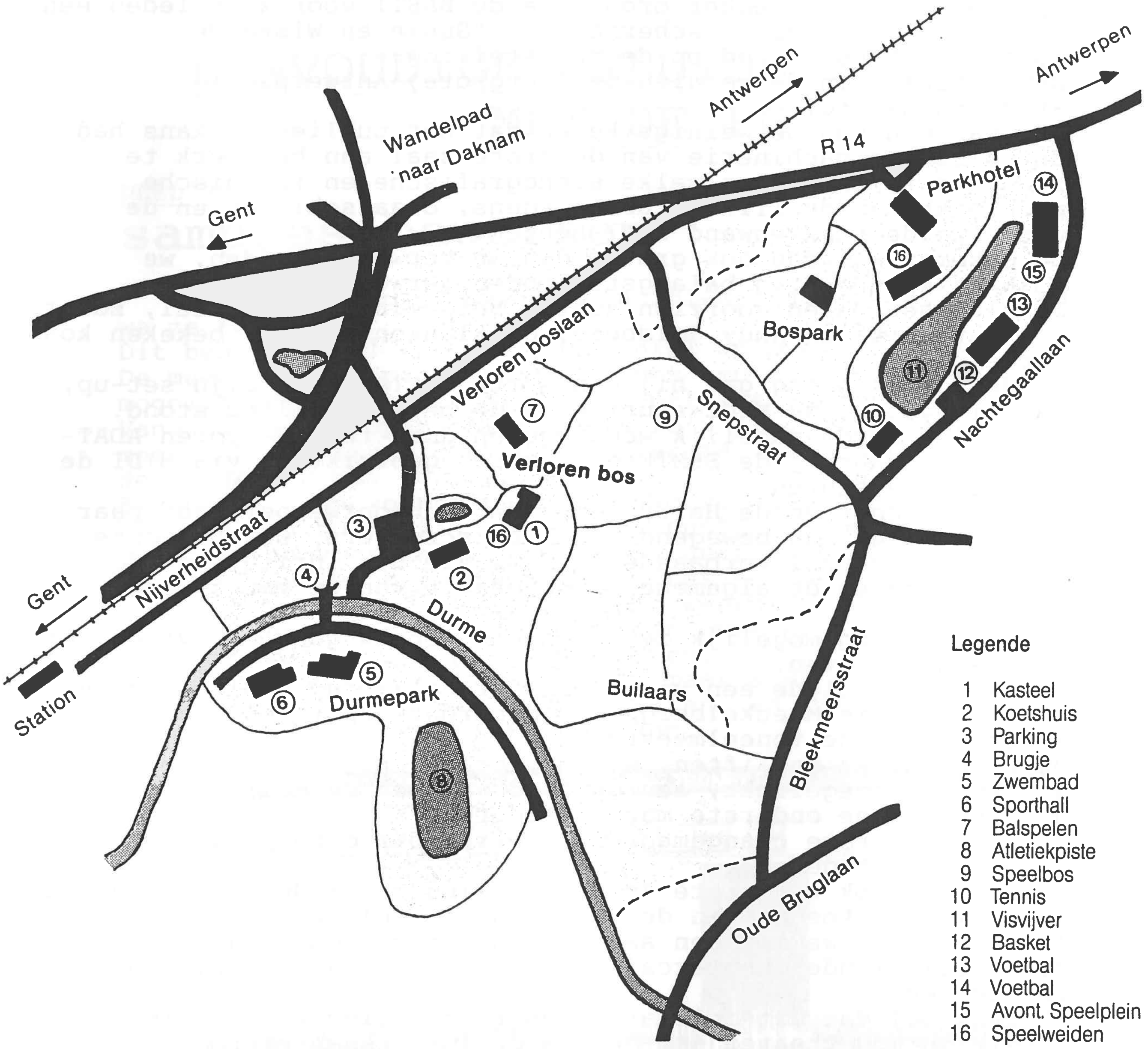

Legende

1 Kasteel
2 Koetshuis
3 Parking
4 Brugje
5 Zwembad
6 Sporthall
7 Balspelen
8 Atletiekpiste
9 Speelbos
10 Tennis
11 Visvijver
12 Basket
13 Voetbal
14 Voetbal
15 Avont. Speelplein
16 Speelweiden

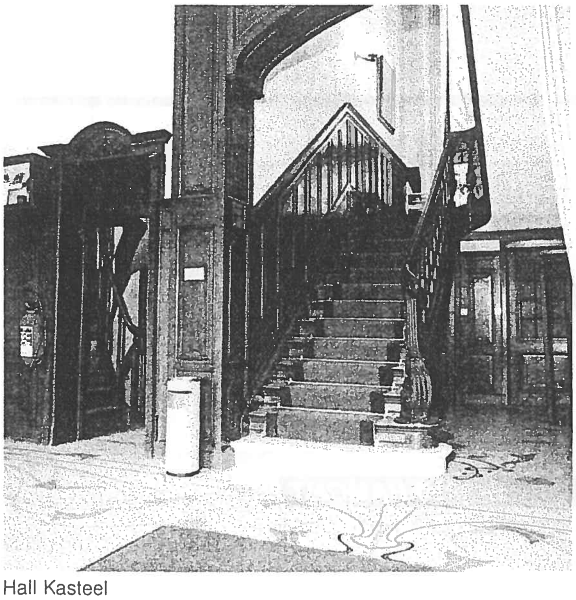

Hall Kasteel

Eetzaal

SUSKE EN WISKE OPENDEURDAG.

Op woensdag 21 december organiseerde BASTT voor zijn leden een rondleiding achter de schermen van "Suske en Wiske de musical", aansluitend op de voorstelling.
Deze speelde in de vernieuwde (vergrote) Antwerpse Stadsschouwburg.
Dit was één van de weinige keren dat het publiek de kans had de volledige machinerie van de grote zaal aan het werk te zien, en te ontdekken welke scenografische en technische mogelijkheden de liften, bühnewagens, draaischijven en de uitgebreide trekkenwand zoal hebben.
De opkomst was dan ook groter dan we verwacht hadden, we mochten zo'n dertig belangstellenden verwelkomen.
De plaatsen waren voorzien achter het geluidsmengpaneel, zodat ook het werk van Andy Goldberg, de klankontwerper, bekeken kon worden.
Na de voorstelling gaf hij een korte uitleg over zijn set-up, waarbij vooral de MIDI-sturing in de belangstelling stond.
De muziek wordt namelijk weergegeven door twee 8-sporen ADAT-machines, waarbij de SPMTE-code wordt gebruikt om via MIDI de effecten te sturen.
Hierna demonstreerde Harry Cole, de lichtontwerper, een paar mogelijkheden van bewegend licht en scrollers, waarbij onze leden zich vooral verbaasde over de slechte inrichting, de zichtlijnen en de algemene accommodatie van de vernieuwde lichtkabine.
Hoe zoiets nog mogelijk is een nieuw gebouw gaat bij velen het verstand te boven.
Op de scene volgde een uitgebreide rondleiding onder toeziend oog van Jerome Maeckelbergh, de decorontwerper, en Ivo Kersmaekers, de toneelmeester.
De werking van de liften, wagens, draaischijven en luiken werd uitgebreid toegelicht, aan de hand van een wandeling door het dessous, en de onderste machinekamer.
Bijna alle grote changementen gebeuren bij deze produktie immers in het dessous.
Er was dan ook een grote "vraagstelling" naar de mogelijkheden en on-mogelijkheden van de aanwezige toneelmachinerie.
Tot slot zijn we met een aantal traditiegetrouw naar het dichtstbijzijnde theatercafé getrokken om ons te bezinnen over het beroep.
Ik denk wel dat dit initiatief voor herhaling vatbaar is.
Speelt in jou theater een technisch interessante produktie, dan komen wij graag kijken!
Tot de volgende!

CORNET SEATING SYSTEMS B.V.B.A.

- Zitakkommodaties
- Teleskoop / tribunes
- Podia
- Dansvloeren

- Sièges
- Tribunes / Télescopiques
- Podiums
- Pistes de dance

Industriestraat 16 B-3930 HAMONT
Tel.: 011 / 44 88 09 Fax: 011 / 44 88 10

EENVOUDIGE GELUIDSBEWERKING MET DE PC

DEEL 3:

samples bewerken

Nu we alle geluiden kunnen inlezen die we willen, kunnen we ze bewerken.
Dit behelst heel wat meer dan enkel knippen en plakken.
De meeste sampleprogramma's hebben een uitgebreid arsenaal aan mogelijkheden tot het maken van effecten.
Vanaf we een sample oproepen in zo'n programma, krijgen we meestal informatie over de samplerate, het aantal samples en de tijdsduur van de sample.
Bovendien zien we een grafische voorstelling van het geluid.
Dit kan een curve zijn, blobs of puntjes op een grafiek.
Soms kan de voorstellingsvorm ook gekozen worden.
In deze grafiek herkennen we stiltes en fortes, hoge en lage frequenties, en als we het geluid weergeven via de geluidskaart zien we vaak een lijn over de curve lopen, die aanduidt wat we op dat moment horen.
Met de muis of de cursortoetsen, maar soms ook numeriek, kunnen we nu een gedeelte selecteren, en dat gedeelte dan beluisteren, en eventueel bewerken.

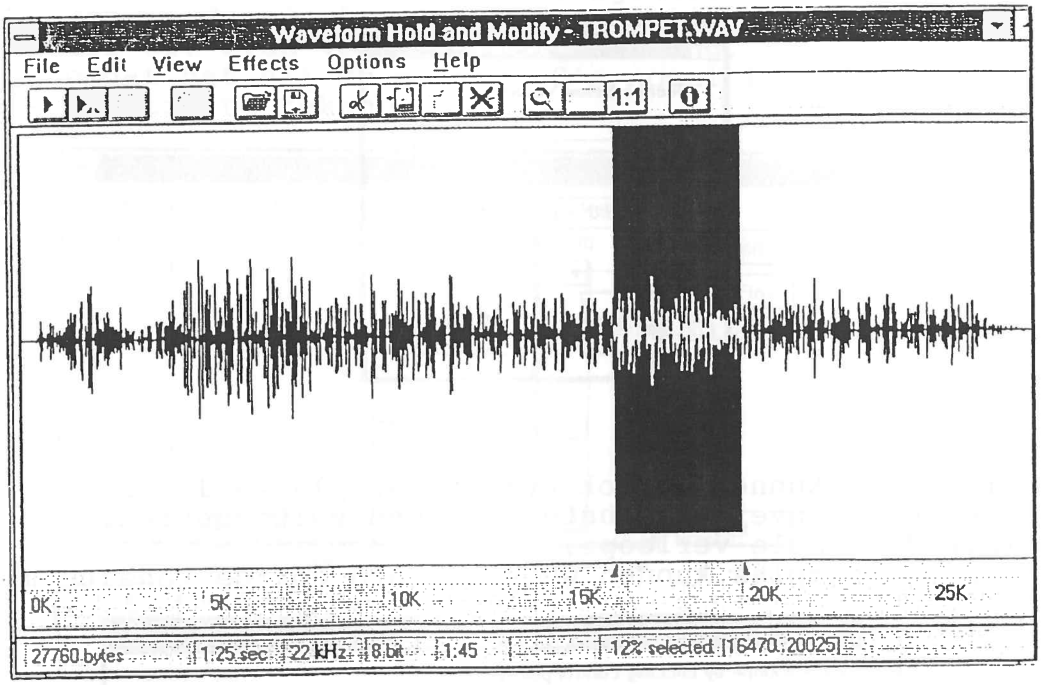

De eenvoudigste bewerkingen bestaan uit het editen, of knippen, plakken en kopiëren.
Wat we geknipt of gekopieerd hebben kunnen we op een andere plaats of in een andere sample terug plakken, net als bij een tekstverwerker.

Het is ook mogelijk het geknipt of gekopieerd geluid op een bepaalde plaats te mixen met de reeds aanwezige sample, aan een gekozen volume.
We kunnen ook de niet-geselecteerde gedeeltes knippen (trimmen), of het geselecteerde gedeelte nul maken, dus stilte in de plaats zetten.
Een speciaaltje is "Paste RingMod".
Dit vermenigvuldigd de aanwezige sample met het geknipt of gekopieerd geluid, wat een robotachtig effect geeft.
Dit wordt meestal toegepast op een menselijke stem, om ze onherkenbaar te maken.

Meer technische aanpassingen zijn bvb. de change sign, om Amiga geluiden naar Windows te converteren, µ-law decodering, expanden of reducen van 8 naar 16 bit en omgekeerd.
We kunnen ook de samplingrate veranderen.
Zo kunnen twee samples met een verschillende samplingrate aan elkaar aanpassen.

Het volume kan altijd aangepast worden, maar met sommige programma's is het ook mogelijk een "volume ramp" in te stellen, dus een bepaalde curve volgens dewelke het volume veranderd in de tijd.
We kunnen ook vragen om een sample op nul dB af te regelen, om zodoende het maximale volume te bekomen.

Op die manier wordt de ruis ook mee versterkt, maar daarvoor kunnen we de noisegate dan weer instellen.

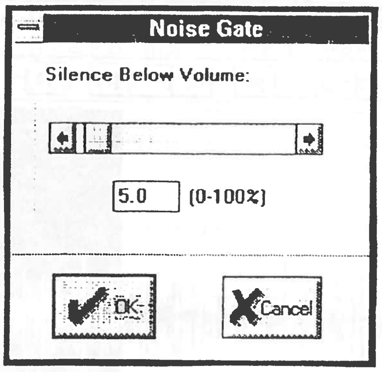

Een fade-out kunnen we ook automatisch laten lopen, en soms kan men een "envelope" instellen, een volumegebied, binnen hetwelk de sample verloopt.
Bij stereo-samples kunnen we uiteraard ook de kanalen mixen.

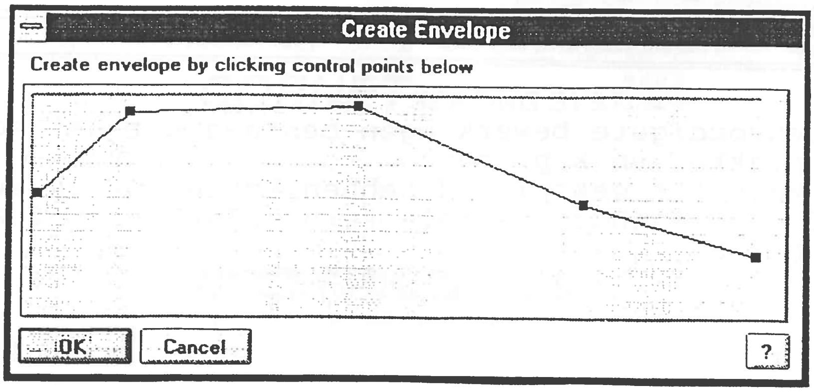

BIJLAGE CENTERFOLD.

Uiteraard zijn het aantal mogelijkheden om effecten toe te voegen onbeperkt.
Klassiekers als echo en reverb zijn natuurlijk altijd aanwezig.

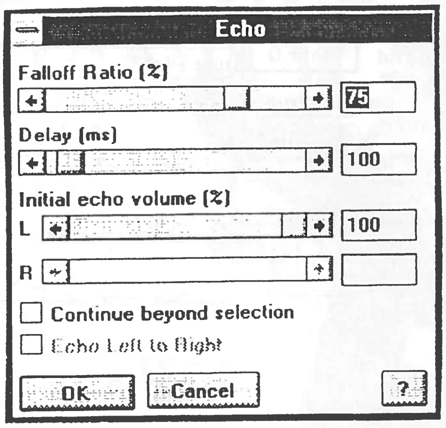

In sommige bewerkingsprogramma's vinden we minder alledaagse items, zoals smooth, chorus, phazer, voice, flange. Deze zijn moeilijk te beschrijven als je ze niet kan horen, en hangen veelal af van het temperament van de programmeur.
Het nadeel tegenover een effectenrack is dat je de uitvoering van je effect niet kan terug draaien.
Eens de sample is bewerkt is de originele verdwenen.
Veel saven is dus de boodschap!
Dit nadeel uit zich vooral bij equalising.
Vooral omdat het bij de meeste PC's nogal lang duurt om zo'n aanpassing uit te rekenen.

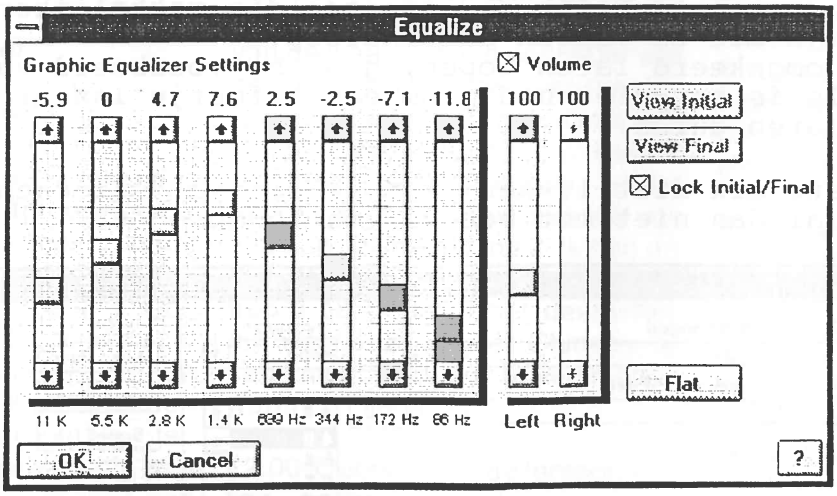

Er bestaat wel een grafisch programma dat je kan helpen door op voorhand een idee te geven van de curve die je hebt ingesteld.

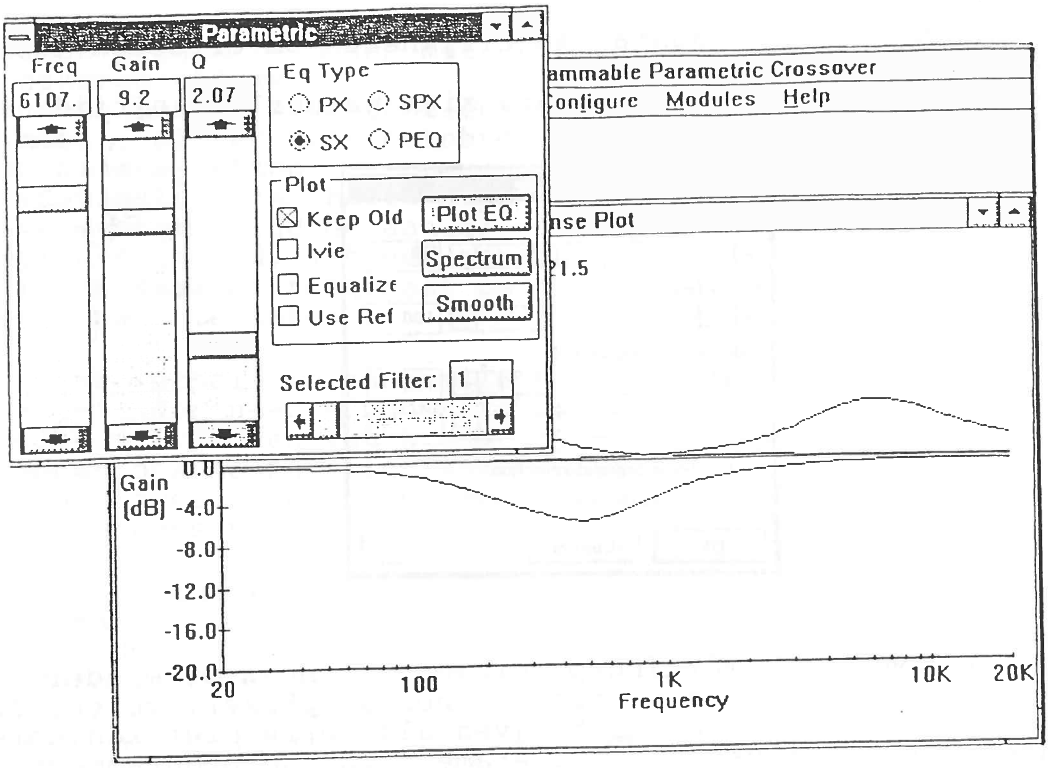

Bewerkingen die mijns inziens minder last hebben van dit nadeel zijn "invert" of het ondersteboven draaien van de waveform, en de noisegate, waarvan het effect perfect gevolgd (en voorspeld) kan worden op de grafische voorstelling van de sample.

En zijn er natuurlijk de effecten die makkelijker met de computer zijn uit te voeren dan analoog.
Een geluid omgekeerd laten lopen, gaat bijvoorbeeld vanzelf.
Hoe dikwijls is het niet nodig om een effectje langer of korter te laten duren.

Als cut/paste/mix niet lukken, kan je altijd "strechen of shrinken", al dan niet met behoud van toonhoogte.

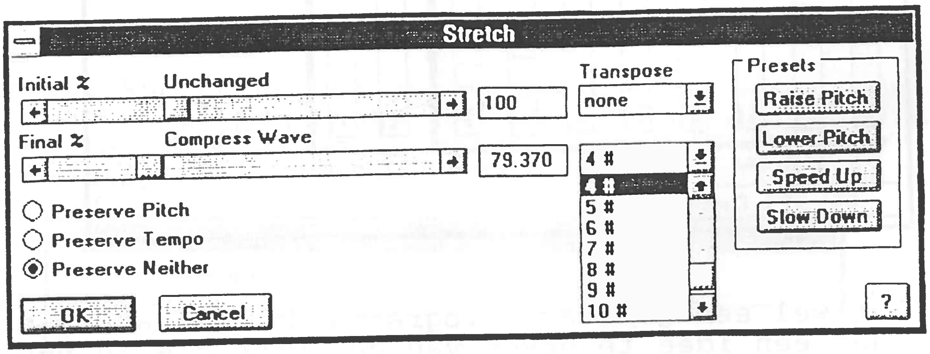

Helaas is er praktisch geen enkel programma dat alle mogelijkheden in zich verenigd.
Het blijft dus noodzakelijk om verschillende toepassingen te draaien en af en toe te wisselen van software.
Welk is nu de beste software, ook in prijs/kwaliteit verhouding?
Een zeer persoonlijk en subjectief warenonderzoek volgt in deel 4.

OISTAT Verslag Beijing'94 Stage Design Symposium

Openingsceremonie met Chinees gedicht

Waren vertegenwoordigd:

België, Canada, Chili, China, Duitsland, Finland, Frankrijk, Groot-Brittannië, Hong Kong, Japan, Nederland, Polen, Roemenië, Verenigde Staten, Zwitserland.

Zondag 4 december

Aankomst en registratie.

Om 18 uur, informele bijeenkomst in het Holiday Inn, ter kennismaking van de verscheidene deelnemers. Er wordt ook gepraat over de benodigde ruimte om naast de Chinese scenografie-tentoonstelling het meegebrachte materiaal van de verschillende delegaties te laten zien. En ik die dacht dat het Novotel, waar ik was gelogeerd, duur was met zijn koffie van 70 BF voor een kopje (een thee aan dezelfde prijs komt goedkoper uit, daar het potje opnieuw met warm water wordt bijgevuld voor de dorstige). Goed, hetzelfde was dus te verkrijgen in het Holiday Inn voor 170 BF. Waar men in Beijing zoals ik later merkte in een iets of wat serieus restaurant voor een 200 BF reeds behoorlijk wat kan eten.

Maandag 5 december

10.30: Openingsceremonie met toespraak van de voorzitter van het Chinese OISTAT Centre, Mr. Xue Dianjie; een toespraak van de Minister van Cultuur, en een woord van de waarnemend voorzitter van de commissie voor scenografie, Ralph Koltay. Tot mijn grootste spijt had ik reeds uitgebreid ontbeten: na deze toespraken konden wij ons tegoed doen aan een plejade van exquise Chinese hapjes. Ik heb mij dan maar onmiddellijk geconcentreerd op de tafel met desserten, die weliswaar minder Chinees leken, maar zeker niet te versmaden waren.

12.00: Opening van de tentoonstelling, gesprek met de aanwezige Chinese ontwerpers, die voornamelijk uitleg gaven over de tentoongestelde werken. Een gedeelte van de tentoonstelling toonde het werk van de studenten van het Department of Stage Design, Central Academy of Drama of Beijing; een ander deel toonde het werk van hun leraars, en werk van scenografen uit Shanghai en andere streken van China. Opvallend was dat klassieke ontwerpen als voor Chinese Opera, zoals in meerderheid te zien tijdens de Praagse Quadriënnales, nu ver in de minderheid waren. Een sterke invloed van westerse opvattingen. Spijtig ontbreekt een Chinese "touch" in deze werken, zoals de Japanse "hedendaagse" scenografieën een sterke Japanse sfeer weten te behouden.

Wij mogen echter niet uit het oog verliezen dat dit China nog steeds te kampen heeft met de nefaste gevolgen van hun Culturele Revolutie. Blijkbaar krijgen ze nu toch een bepaalde vorm van artistieke vrijheid. Maar toch blijft de vraag wat er reilt en zeilt buiten de grootste-den Beijing en Shanghai. Kontakten en gesprekken door middel van een tolk blijven moeilijk, beperkt en oppervlakkig.

14.00: Stadswandeling, met als eindpunt het Tian' An Men plein. Dit plein is bevolkt door aanschuivende pelgrims voor de Chairman Mao Memorial Hall, èn door fervente beoefenaars van "vliegeren": Chinese vliegers, draken en "duizendpoten" stijgen op, in toom gehouden door volwassen menners. De bijdrage van de kinderen blijft meestal beperkt tot aanmoedigende vreugdekreten.

De avond wordt gebruikt voor een geïmproviseerde opbouw van een tentoonstelling van werk van de deelnemende afgevaardigden, naast en in de tentoonstelling van de Chinese scenografie in de tentoonstellingsruimte "International Art Gallery" van het Holiday Inn.

Dinsdag 6 december:

Dit belooft een zware dag te worden: 16 sprekers op het programma, die elk 20 minuten toebedeeld krijgen. Theoretisch althans. Er wordt simultaan vertaald, zonder de nodige audio apparatuur. Dus worden de toespraken voor vertaling onderbroken na elke zin. Japan houd zijn toespraak in het Japans, dat

eerst naar het Mandarijns wordt vertaald, vóór we het in het Engels te horen krijgen. Japan mag zich blijkbaar meer permitteren. De afspraak was dat de gebruikte talen Mandarijns en Engels zou zijn. Zelfs Frankrijk, dat er zoals gewoonlijk meermaals op wees dat Engels èn Frans de twee officiële talen waren in het OISTAT, hield zich braaf aan een Engelse toespraak.

Wat ook opviel in de meeste toespraken: het onderwerp van deze bijeenkomst, The Challenge of the Future, werd niet altijd gerespecteerd. Of het moest zijn dat enkele ontwerpers hun eigen werk als een uitdaging voor de toekomst zagen.

09.00:

Voor een publiek van ongeveer 250 Chinezen: theatermensen, OISTAT afgevaardigden uit de verschillende streken, en studenten van het Department of Stage Design, Central Academy of Drama, Beijing.

Bernardo Trumper van Chili opende de reeks met het werk van 8 Chileense ontwerpers in het Opera House van Santiago de Chili. Voor zijn doen in een record tempo, maar desalniettemin was hij de eerste die de 20 minuten overschreed. Hij zou ook niet de laatste zijn.

Ichiro Takada had een gesmaakte interventie over het gebruik van licht in ontwerpen, en toonde het werk van studenten met lichtontwerpen in de gangen van hun school. Het idee was, alleen met licht verschillende sferen te creëren in plaatsen waar dagelijks "blindelings" doorheen wordt gelopen. Ook in voorstellingen werd de picturale ruimte met licht gecreëerd. Nadruk licht op de harmonie tussen voorwerpen en licht.

Ralph Funicello (US) had het over de verschuiving van de realistische weergave van voorheen naar een metaforische ruimte.

Peter Sykora, Duitsland, sneed wel een probleem aan dat blijkbaar algemeen is. Vele theaters of groepen zien hun subsidies verminderen. Een privatisering dringt zich op, maar om zichzelf te bedruipen zijn grove toegevingen naar het publiek noodzakelijk. Vele theaters sluiten. Alleen musical en opera overleven, maar brengen niets nieuws bij. Zij worden meestal als coprodukties met andere huizen opgezet, en gaan dan gedurende vele jaren op tour door Europa. Dit resulteert in minder nieuwe werken, en meer "van hetzelfde". Naast zulke produkties met hoog technische middelen, leeft nog een theater met improvisatie en imperfektie, het ontwerp is ondergeschikt. Dit resulteert in het nastreven van eenvoud.

Hu Miaosheng, China, had het over een probleem dat net zo goed uit het westen had kunnen worden aangekaart. De verhuis van acteurs naar film en T.V. Daar zal dan ook wel een financieel aspect aan vastzitten. Ander gelijklopend probleem: de theaterhuizen blijven omzeggens leeg. Toch worden steeds nieuwe bijgebouwd, en niemand weet waarom. Nieuwbouw is steeds proscenium scène, nooit arena of andere vorm.

Susan Tsu, kostuumontwerpster uit de VS, en van Chinese afkomst, stond ook aan de klaagmuur voor de vele kleine theaters die moeten sluiten. Verder wees ze op een publieksverschuiving. 15 jaar geleden bestond de meerderheid van het publiek uit gezette mannelijke vijftigers, terwijl men nu toch op een jonger en heterogeen publiek mag bogen.

Ook Ron Fedoruk uit Canada klaagde over de internationaal opgezette produkties. Steeds dezelfde ontwerpers, geen Canadese inbreng of eigenheid. Theater wordt pure business. Voor Miss Saigon werd een nieuwbouw neergezet in 1930 stijl. Vele gebouwen, voorheen gesubsidieerde theatergebouwen, worden overgenomen door "de privé". Klinkt bekend, nietwaar Antwerpen?

Han Xiyu, China uiteraard, had het over verleden en toekomst van het Beijing theatre, en gaf een overzicht vanaf de stichting van het nationaal theater.

Nicolae Ularu, Roemenië, was niet zo gelukkig over zijn tolk. Het arme kind had problemen met zijn Engels, maar dat hadden wij ook. Piotr

De "Verboden Stad" aan het Tian'an Men plein; onder het portret van Mao voorzitter Koltai met de vertegenwoordigers van Zwitserland en België.

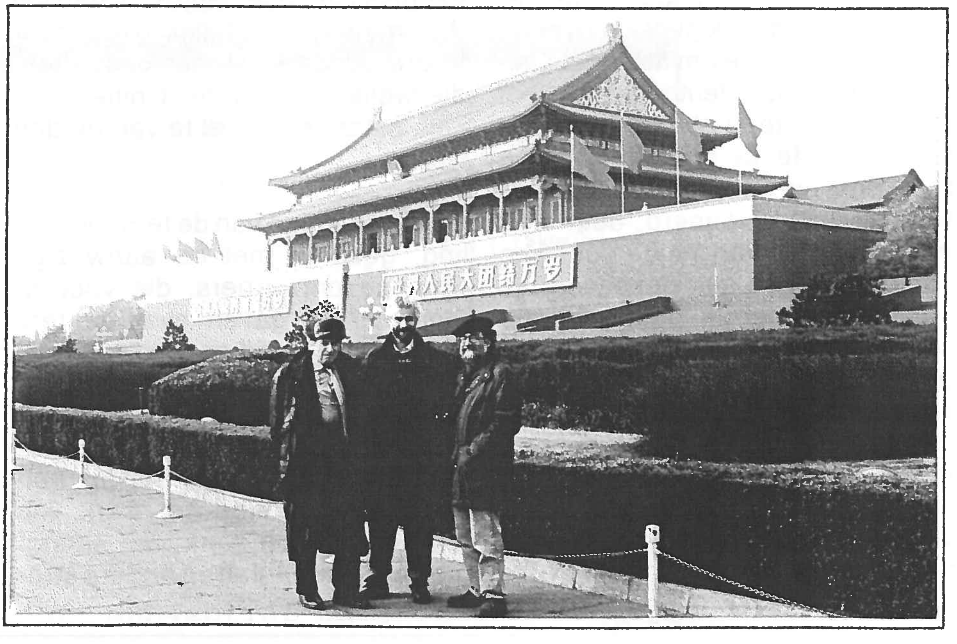

Obracaj uit Polen verdedigde de terugkeer naar en inbreng van traditie. Peter de Kimpe, maakte het doormiddel van projectie en een wereldkaart duidelijk waar Nederland lag en hoe groot het was, en toonde dan het werk van een viertal collega's.

13.00:

De om 12 uur voorziene middagpauze startte omstreeks 13 uur. Als voorbode van mijn spreekbeurt gaf ik tijdens deze pauze een demonstratie met 2D en 3D software op een Macintosh computer. Een twintigtal geïnteresseerden, in meerderheid studenten, verkozen deze demonstratie te volgen, en moesten dus ook zonder een hapje als aanvulling van de nodige calorieën de volgende sessie ondergaan.

14.00:

De voorzitter, John Bury (UK), die ziek is en geen verre reizen meer mag ondernemen, had een sympathieke en waardige vervanger, de waarnemend voorzitter, Ralph Koltai, die de middagsessie opende. Zijn blik op de toekomst echter was alles behalve optimistisch. Voor hem is de toekomst hopeloos. Het is ofwel de kost verdienen, ofwel een creatief artiest zijn. Alhoewel ... niettegenstaande ik het werk van de heer Koltai zeer creatief vind, heb ik niet de indruk dat hij de kost niet verdient.

Ralph Koltai poneert dat ontwerpers ideeën maken. Een potlood kan men lenen, een idee niet. Een ontwerper moet uiteraard de mogelijkheden kennen van zijn ontwerp, eigenlijk zelf een regie voeren, zelfs indien de regisseur een ander idee mocht hebben. Bij een mogelijk conflict blijft natuurlijk nog de mogelijkheid zelf regie te voeren ... Zelfkritiek is echter zeer belangrijk. Een ontwerper is zelf rechter van zijn ontwerp.

François Cabanat van François gebruikte dus ook de Engelse taal om het te hebben over de voortschrijdende techniek en het theater van de "manual", deze dan ook nog meestal in het Engels.

Rosie Lam Tung Pui-man had het over de speciale situatie in Hong Kong. Verschillende stukken behandelen de "1997 question" en de emigratie-golf vanuit verschillende hoeken. Voorheen waren originele scripts veelal een dramatisering van lokale nostalgie en een hunkering naar de "roots" in het verleden van Hong Kong, maar sinds 1989 is de houding van de bewoners tegen de Chinese overname met veel meer argwaan en angst gevoed. Zij staan zeer sceptisch tegenover de rol van de koloniale regering, maar terzelfdertijd zeer ambivalent tegenover het vasteland China. Deze houding gaat gepaard met een complex gevoel van volksverbondenheid, China nog steeds het moederland van de meerderheid van de bevolking in Hong Kong zijnde. Identificatie met China is emotioneel instinctief, maar politiek dreigend, en rationeel moeilijk te aanvaarden.

Een ander probleem, evenwel in verband met het vorige, is de taal. Er is een recente opbloei van drama in de Cantonese taal. De Chinese regering promoot echter het gebruik van Putonghua (Mandarijns). Er groeit dus ook een vrees voor culturele druk. "Languages are the products and reflection of different cultures, thus the reality portrayed in a Cantonese script will be essentially different from that which is expressed in modern standard Chinese.".

Timo Martinkauppi, die het Finse theater en de Finse scenografie belichtte, hield zich halsstarrig aan zijn tekst, kreeg boze blikken van de waarnemend voorzitter. Ondanks een opdrijven van zijn tempo -wat nog minder ten goede kwam aan zijn verstaanbaarheid- overschreed hij ruimschoots de zijn toegemeten tijd.

En Jerôme Maeckelbergh, België, had het over:

THE CHALLENGE OF THE FUTURE

It is not new, that the future is a challenge. In the past, the future has always been a challenge. Only difference: we are the result of the past challenge, and our answer to the challenge of our future will create a next challenge for a next generation.

Simultaan van het Japans naar het Chinees naar het Engels ...

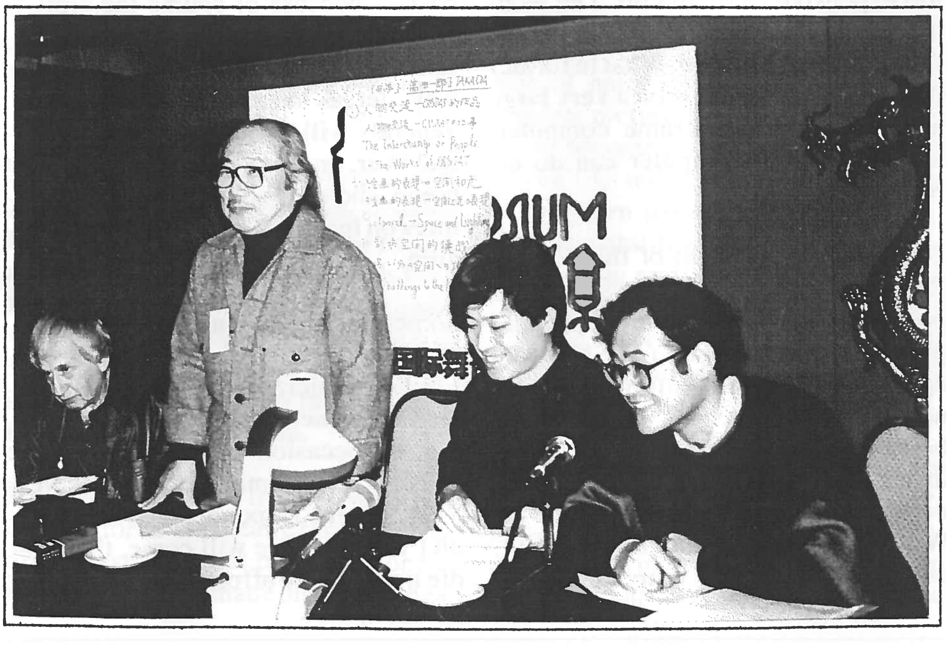

In the past, we had an industrial revolution. This created a lot of problems, especially for the workers. But it created also socialism.

After a period of difficulties on social level, came a period of economical growth, at least in the so called Western part of the world. This is followed now by a period of economical decline, or could we call it just a shifting of values?

We have a large unemployment, 10% seems to be accepted as normal. Of course, this is a difficult situation. I am not an economist, the reasons and proposed solutions for this problem seem rather complex to me. But perhaps we need to be more optimistic. Perhaps we grow to a community, where we will no longer speak of unemployment, but of liberation of work.

We invent machines which do the work, and prosperity will be brought by electronic post to our banc account! Less work, more leisure time. Is this too simple? Perhaps. Anyway, be it by dividing the employment and working less hours, be it by a sad progress of the amount of dismissed people, a lot of free time is the result.

To make people contented, providing bread and games is still the used policy. It is **our** challenge to introduce more culture in the "game" part of this solution (thus will the game provide the cheese on our bread).

After the industrial revolution, which changed our way of life intensively, we have had a lot of other revolutions, more or less important, more or less changing our life style. A new important revolution is going on, is just started: the **DIGITAL REVOLUTION**.

What has this to do with theatre, with stage designers? A lot. A New culture, a new world is coming to us, we will be confronted with a new reality: the Virtual World, the Virtual Reality. A digital world, a reality created on computer.

De Jerôme en "The Challenge of the Future" ...

For us, designers, this will be a real challenge. Making our designs for theatre, even three dimensional on computers, we still have to be aware of our bugaboo: the theatre's budget. As still, things has to be made in the workshop. But once we are able to make theatre in a Virtual World, it will no more be possible to hide some lack of creativity behind budget problems, as in the Virtual World, the border of our design possibilities will be only our imagination!

Is this Virtual Reality technique still too expensive? Yes and no. The technique in this area is improving very fast. On a digital speed. What in former days only was possible on a very large and expensive mainframe computer, now a personal computer can do already the job.

Do you find the result of this Virtual Reality technique nowadays still too poor, too far away from a realistic picture? Do not forget, only 15 years ago, people, experimenting this brand new technology, where very proud of being able to manipulate a cube, only in wire frame, but in real time. They needed an immense computer to do so. When you compare this to the result, and I repeat, only 15 years later, with the Virtual Reality possibilities from the present on an ordinary PC, ...

Of course, the quality and the result of your effort in Virtual Reality will be directly proportional to your financial investment in hardware and software. But nevertheless, you already can start to experiment with Virtual Reality with an equipment from about US$3,000, going up to a more sophisticated equipment of US$300,000, also "about".

Is this a lot of money? Compared to the investments of the army in the recent past — because of course the army is very interested in the simulation capabilities of V.R. — it are peanuts. By the way, let us hope that in the future, generals will be satisfied with a Virtual War, and leave the real soldiers at home, shooting some Ninetendo creatures on the game console of their children.

Something to take in mind too:

Edison, criticized for the expensiveness of his new invented way of lighting, on occasion of the first electric and festively illumination of some New York streets, responded: "Well, I predict you: the time will come, that candle light will be affordable only for the rich people!".

Landelijke rust in het centrum van Beijing.

But beware, I do not hope with this that the Virtual World will be designated to the poor people, as the real world would only be affordable for the rich ones!

This thought brings us to a new danger, a new challenge. The technique of V.R., once being perfected, what a great possibility of manipulating people! The manipulation of people with Virtual Lies will be even more easy than the yet classic information, or misinformation, of for example the Holly Television. Do not forget to consider, that in the Virtual World, they are working on the Virtual, say digital, realization of prickling all the senses of the human body. The sight, the sound, the smell, ..., everything.

Of course, entertainment world is very interested, and in entertainment world there is big money. Money to invest, and money to earn. This brings us back to the same problem of increasing spare time of a lot of people. Also here it will have to be our mission to introduce some cultural spices to this tempting new entertainment menu.

Am I afraid of the Virtual Reality as a competitor to the theatre? No. Photography hasn't cut out painting, nor has film or television made disappear theatre. On the contrary, it brought more work for actors, and for designers. Of course, there is fast food quality in film and television programs, but also a lot of high standing artistical creations. And the same will happen with this new expression possibility. We don't have to burn Gutenberg for the pulp fiction paperbacks, nor have we to revile Lumière for the welfare of the peepshow industry. No, we have to learn to use V.R. as a new way of communication, a new possibility of artistical expression.

In Virtual Reality, we don't need to imitate some existing communication possibility. Photography is no imitation of nature, a movie is not just a moving picture, and theatre shouldn't try to become an imitation of a film. I haven't to tell you that each medium has its own particularities of expression possibilities. It took some time before film makers learned to use the camera in a real filmic language. So I suppose, once involved in V.R., it will take some time before you'll find the right way to use it.

When you use already the computer for your theatre designs — first perhaps having used 2D CAD software, and then trying out some 3D program — you did already the first step to the Virtual World. Of course, a simple Walk Through an architectural design is not a Virtual Reality production, but certainly this are the first steps towards it. Therefore, I want to lay stress on the duty of our scenography education, to give our future designers the possibilities to acquire the skills of 3D computer design, as the step to Virtual Reality productions, and give them the opportunity to experiment with V.R. equipment.

Besides some exceptional occasions, theatre will stay the low budget brother, and entertainment business our rich uncle from the States. And probably, V.R. could be our very rich uncle from the Land of the Rising Sun. So give our cousins the ability to work for them, to have their bread and butter, and still then have the opportunity to do something for their poor sister Theatre.

Please do not conclude out of my speech that I am a V.R. wizard! I just started to try out some 3D design. And I choose the easy way: Macintosh computer tempted me to the digital world. Its drawing skills and, in the days of prompts, back slashes and other MS DOS hocus pocus, its easiness of use was the main reason of leaving my classical drawing-table on the loft.

There is no more to remain, than to thank you for your virtual attention, and probably once, we will have a next meeting in a Virtual Space. Thank you.

Als afsluiter van de reeks, kwam Florian Kradolfer, Zwitserland. Hij had het over het Bregenz Festival in Oostenrijk en zijn werk aldaar op het grootse Bodenmeer-podium.

18.30:

Vertrek voor een theatervoorstelling "Ga La Hutong" ("Een steegje in Beijing"). In een realistisch decor het reilen en zeilen van een kleine gemeenschap in een antiek maar vervallen stadsgedeelte: een huis met verschillende gebouwtjes in vierkant rond een middenkoer. Voorheen van een begoede familie, worden zulke gebouwen nu betrok-

ken of eerder overbevolkt door een kleine gemeenschap, die weinig privacy toelaat. De regering wenst deze te vervangen door nieuwbouw. Nochthans zijn de bewoners niet altijd geneigd hun "woonst" te verlaten. Na een hoop perikelen, wordt ieder toch zijn nieuwe woonst toegewezen.

Het wordt ons niet duidelijk welk standpunt schrijver en regisseur innemen tegenover de toestand. Renovatie, behoud, vernieuwing? Het lijkt een vrijblijvende, verzorgde komedie, à la Antwaarps Theater, met een goedlachs publiek. Ook na de voorstelling, tijdens een gesprek met medewerkers, waaronder regisseur en schrijver, komen we niet achter eventuele bedoelingen, kritiek of lof.

Woensdag, 7 december

08.00:

Toeristische dag: tocht naar de Grote Muur, en een bezoek aan het graf van Ming Ling, een Ming keizer. Vooral het bezoek aan de Grote Muur was een zeer toeristische attractie. Het gerestaureerde gedeelte stond vol souvenirstalletjes, en bij aankomst op de top van een berg, kon men een diploma kopen dat het beklimmen van dat gedeelte van de muur aanzag als bewijs van mannelijkheid. Op de top van zijn mannelijkheid, wist onze Poolse collega zich echter in de luren te leggen door een vinnig Chinees verkoopstertje. Een handgemaakt tafelkleed was tijdens het drukke bieden reeds tot 50 Yuan gezakt, maar onze Piotr wou echt niet meer dan 40 Yuan betalen.

Beiden verhit van het bieden, zagen echter dat er aan beide kanten geen verdere toegevingen te verwachten waren, en keerden elkaar de rug toe. Even later echter werd Piotr aan zijn mouw getrokken, en ons berouwvol verkoopstertje overhandigde hem het tafelkleed voor de geboden 40 Yuan. Toen Piotr triomfantelijk zijn aankoop uit de doorschijnende plastic zak haalde, zag hij weliswaar dezelfde tekening die hem verleid had tot de aankoop, maar het doek dat hij zag was slechts de helft zo groot, of zo klein. Verontwaardigd draaide hij zich om, en zag nog net het meisje dansend tussen de menigte verdwijnen.

Na een uitgebreide Chinese maaltijd stond Ming op het menu. Met zijn weinig bezoekers was dit een van de weinige rustgevende momenten van ons Beijing verblijf. Eerst een wandeling door het park in een voor de tijd zeer zachte temperatuur. Winterse koude bleef ons gedurende gans ons verblijf bespaard: de temperatuur schommelde tussen 5 en 10 graden Celsius. Een indrukwekkende ondergrondse ruimte, maar met weinig tentoongestelde artefacten.

18.00:

Terugtocht, avond vrij. Werd door iedereen gebruikt om ergens de genoegens van de Chinese keuken te ontdekken. Er diende echter niet gedraald, daar de restaurants voor onze begrippen erg vroeg sluiten. Na 21 uur is het nutteloos nog ergens aan te kloppen. Alleen in de grote (en dure) hotels kan men dan nog terecht. Winkelen kan meestal tot 19 uur, ook op zondag, dan zijn alleen de kantoren dicht.

Donderdag, 8 december

09.00:

Central Academy of Drama, Department of Stage Design: tentoonstelling van studenten en leraars. Opvallend hier is een sterke academische opleiding. Veel aandacht gaat naar tekenen (naar levend model) en schilderen. De kwaliteit daarvan is zeker vergelijkbaar met een klassieke kunstacademie. Ook aan het maken van maquettes wordt veel zorg besteed. De studenten worden ook geconfronteerd met de uitvoer van hun ontwerpen. Zij worden ingeschakeld in de diverse ateliers.

Tijdens een discussie-bijeenkomst van genodigden, leraars en studenten, zijn vooral de genodigden aan het woord. Uiteraard wordt de bewondering voor de prestaties van de school niet onder stoelen of banken gestoken. De discussie draait rond "klassieke" of "artistieke" opleiding, zoals gezegd onder de genodigde theatermensen. Waar in

Ralph Koltai in gesprek met een leraar van de Academy

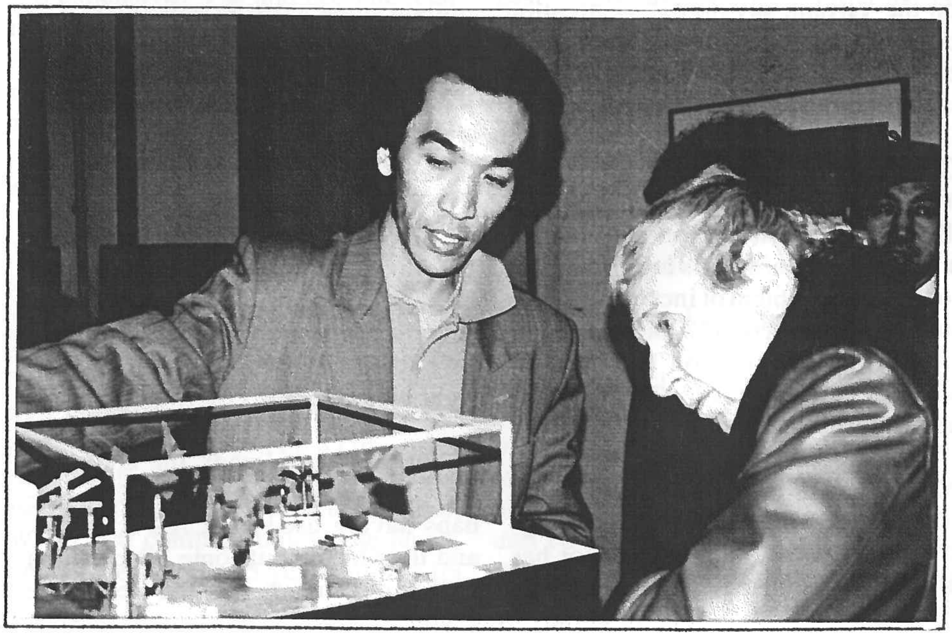

De buitenkant van het theatergebouw in het Palace Museum mocht wel op de foto.

westerse opleiding meestal "artistieke" pretenties primeren, is de kwaliteit niet altijd zo evident. Waar de inbreng van computer in het ontwerp op een bepaald moment onder vuur wordt genomen met de dooddoener van gebrek aan artistieke gevoelens van digitale beelden, wordt natuurlijk onmiddellijk gereageerd door ondergetekende. Mocht dit standpunt enige grond van waarheid hebben, licht dit niet aan de machine, maar aan zijn bediener. Fotografie is ook niet alleen maar "op een knopje drukken". Verder hangt het resultaat ook of van het doel waarvoor de computer wordt gebruikt: zuiver informatief naar uitvoerders en ateliers toe, driedimensionale impressies om medewerkers te overtuigen, of aspiraties voor het Museum voor Schone Kunsten.

Ralph Koltai, die al heel wat ervaring heeft met Chinese studenten in de Hong Kong Academy for Performing Arts, weet ons te zeggen dat het zeer moeilijk is te werken met Chinese studenten. Zij mogen niet "publiekelijk" bekritiseerd worden, om "gezichtsverlies" te vermijden. Aanmerkingen op hun werk moeten dus privé worden gegeven, daar waar een groot deel van een opleiding ook moet bestaan uit het bespreken van ieders werk, zodat ook kan geleerd worden van andermans fouten. Eveneens is het voor een Chinees student onbestaanbaar dat hij in discussie treed met zijn leraar. De leraar heeft altijd gelijk. In die optiek vermoed Ralph Koltay, dat deze bijeenkomst een openbaring was voor de studenten: gerenommeerde scenografen die het wagen openlijk, en in aanwezigheid van studenten, mekaars mening aan te vechten.

12.00: terug naar hotel.

13.30:

Bezoek aan het Palace Museum, beter bekend onder de naam "de Verboden Stad". De rondleiding wordt gegeven door de architect, die de leiding heeft van de restauratiewerken. Ik had natuurlijk zomaar een Chinees klinkende naam kunnen verzinnen, maar de eerlijkheid gebiedt mij te bekennen dat ik in mijn papieren nergens zijn naam kan terugvinden. Het was in elk geval een interessant bezoek, daar onze gids in de mogelijkheid verkeerde ons plaatsen te laten zien die anders voor publiek niet toegankelijk waren. Zo mochten wij ook het Keizerlijke Theater bekijken, dat nog in restauratie was. Enige beperking: geen foto's nemen.

Niettegenstaande deze Verboden Stad een toeristische top-attractie is, blijft het een indrukwekkend geheel van gebouwen, zowel figuurlijk als letterlijk. Dat zou ik de volgende dag nog ondervinden.

17.30: terug naar hotel.

18.30:

Bezoek aan de Academy of Chinese Opera. De studenten brengen vol overgave drie fragmenten uit verschillende opera's. Het publiek blijkt behalve uit vrienden en kennissen van de studenten, ook uit kenners te bestaan, die de teksten stilletjes meezingen en zelfs mee de bewegingen aanzetten, goedkeurend knikken, of (hoogtepunt van afkeuring?) hun wenkbrauwen fronsen. Tijdens de voorstelling komt er regelmatig nog publiek bij. Er hangen wel coulissen op de scène, maar blijkbaar meer uit overlevering dan om de scène af te stoppen. Niemand lijkt er zich aan te storen dat de acteurs zich meestal in volle zicht klaarzetten. Ik had spijt dat ik mijn fototoestel niet bij had. Ik had een Operavoorstelling met een gestreng publiek verwacht, ik wist niet dat het een studentenvoorstelling in een gemoedelijke sfeer betrof.

Vrijdag, 9 december

09.30:

Vergadering van het comité voor scenografie van OISTAT. Besproken wordt de werking van het comité. Om een betere werking te garanderen, wordt voorgesteld met drie ondervoorzitters te werken, die als voornaamste taak zouden hebben, de informatie in de hun toegewezen continenten te verzamelen en te verdelen. Eveneens wordt gewezen op een periodieke aan-

stelling, en herverkiesbaar. Een overstap naar het voorzittersschap zou op zo'n manier meer voorbereid zijn. Allusies worden gemaakt op het onvermijdelijk te verwachten afscheid van de huidige voorzitter John Bury. Om enige continuïteit in de werking te hebben, zou het beter zijn dat de aangesloten leden-landen een vaste vertegenwoordiger zouden hebben, aangevuld met een gespecialiseerde in het gekozen symposium-onderwerp. Financieel lijkt dit niet zo gemakkelijk te liggen. Er wordt gewezen op het belang van de volgende bijeenkomst, van 27 tot 30 maart te Las Vegas, waar de focus op kostuumontwerp gezet is. Mogelijk zal een nieuw comité gesticht worden, alhoewel wordt gehoopt dat kostuum- en decorontwerpers samen blijven, daar hun belangen gelijklopend zijn.

12.00: Free for lunch

13.30:

Bezoek aan Liuli Chang (het oude stadsgedeelte). In de straat die we bezoeken staan enkele gerestaureerde oude, rijkelijke woningen, met antiek, boekwinkels, Chinese Arts & Crafts. Toeristisch bedoeld. Ik ontsnap de groep, en loop verder door enkele nabijgelegen steegjes. Onwaarschijnlijk, men waant zich op het platteland, midden in een miljoenenstad. Trouwens, het is verbazend hoe weinig hoogbouw in Beijing staat. Waar verdorie huizen al die Chinezen?

Een vraag die ik me trouwens ook stelde tijdens de vlucht boven China. Heen- en terugreis gaat over de Goby-woestijn. Eindeloos, indrukwekkend, uitgestrekt. Slechts een hondertal kilometer voor Beijing starten er enkele zichtbare tekens van menselijke aanwezigheid, om dan langzaam over te gaan in de overbevolkte vlakte van Beijing.

Over gans Beijing hangt steeds een grijze mist, en een doordringende geur van koolstof. Iedereen stookt met samengeperst koolgruis. Ook de talloze eetkraampjes op straat koken en bakken op die brandstof. Gelukkig wordt de grijze kleur van Beijing nu opgefrist door de kleding van de bevolking. De Mao-pakjes zijn omzeggens uit het stadsbeeld verdwenen, en zijn vervangen door kleurrijke en meer westers getinte kledij.

15.30:

Terug naar hotel. Om 18 uur is het afscheidsdiner. Ik besluit nog een wandeling te maken doorheen Beijing. Ik sta terug aan de muren van de verboden stad, en denk er eens rond te wandelen. Een kijkje nemen in de omliggende straten. Uiteindelijk kom ik tot de vaststelling dat ik de schaal van mijn plattegrond niet goed heb bekeken. Nog niet halverwege mijn rondgang, merk ik dat het reeds tegen vijf uur is. Het begint reeds erg te donkeren, en mijn filmpje is op. Ik zet er dus flink de pas in, om uiteindelijk slechts 10 minuten te laat op de afspraak te zijn. Achteraf de plattegrond eens beter bekeken, en het blijkt dat deze "wandeling" iets meer dan 8 kilometer lang was. Mijn plattegrondje van Beijing, 80 x 50cm groot, beslaat een oppervlakte van 660Km2! Als daar 10 miljoen mensen op wonen, is dat toch nog altijd 66m2

Hét vervoermiddel in Beijing: de fiets...

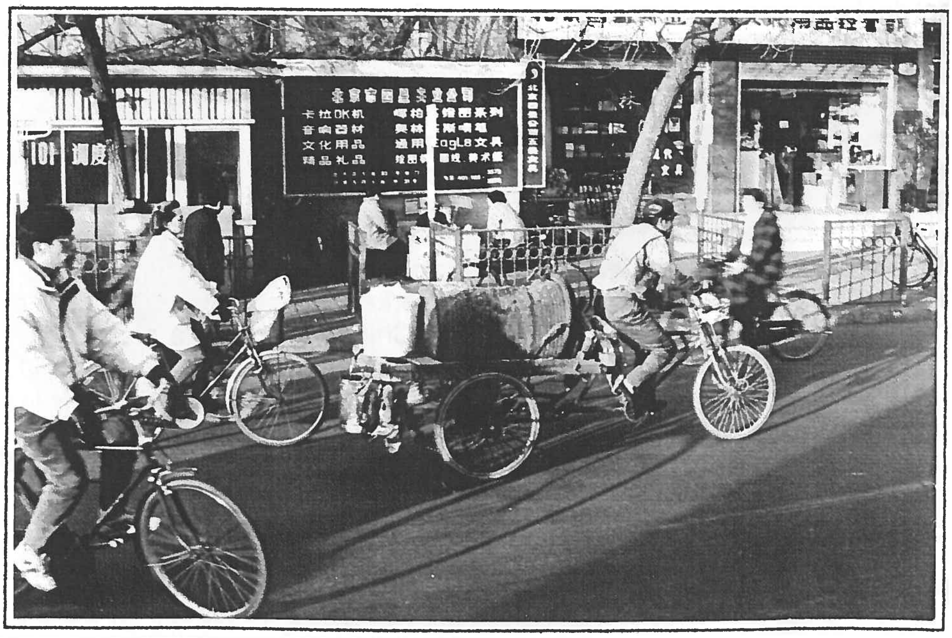

de man, straten en pleinen inbe grepen.

Het afscheidsdiner is aan vijf grote ronde tafels voor 12 man. Er staa voor iedereen reeds twee glaasjes sterke drank klaar. Ik onderneem een poging om mee te kunnen toos ten, maar dan met water in de glaas jes. Heimelijk neem ik de tolk onde de arm, om de diensters te vrager in alle stilte mijn glaasjes alcohol te vervangen door identieke glaasjes water. De glaasjes worden weg genomen, en blijven weg. Als de eerste toespraak reeds begint, doe ik wanhopige pogingen om de aandacht van de tolk te trekken, die lijkt te begrijpen, en één van de diensters aanspreekt. Enkele tafelgenoten krijgen reeds het vermoeden dat er iets aan de hand is. De vlijtige dienster komt met een groot glas water af, en is zeer verwondert dat dit blijkbaar niet is wat ik wens. De tolk loopt weer gans de tafel rond, en na wat heimelijk gefluister, dat inmiddels reeds de aandacht van de naburige tafels wekt, knikt de dienster begrijpend, en verdwijnt weer met het grote glas water. Komt even later terug met twee lege glaasjes. Inmiddels is de toespraak naar de eerste toost toe gegroeid, en hulpeloos hef ik mijn lege glas. Komt de dienster aange-

lopen, met een fles waar in grote letters Tonic Water op staat, vult mijn glaasje terwijl de ganse zaal belangstellend toekijkt, en laat de fles Tonic voor mij op tafel staan. Zullen wel gedacht hebben, rare gasten, die westerlingen, er zijn er zelfs die per sé water uit borrelglaasjes willen drinken.

Verder was het diner een zoveelste bewijs van de hoogstaande kunst van de Chinese keuken.

Zaterdag, 10 december

Enkele gasten vertrekken reeds, enkelen zullen zondag vertrekken. De afgevaardigde van Hong Kong heeft nog een extra bezoekje aan Beijing versierd met een leraar van de Academy. De tocht gaat naar enkele plaatsen die minder door westerse toeristen bezocht worden. Een antiek huizenkomplex, waar zich een van de Chinese literaire musts zich afspeelt: "Het Rode Huis", een soort 18de eeuwse "Dynasty". Wij blijven in de literatuur, en bezoeken nog een museum over leven en werk van ... iemand die in vertaling de ene keer als Kua Mu Yue op de boeken staat, de andere keer Guo Moruo, ook wel Kouo Mojo en een enkele keer Qu Yuan (of was dat de prijs van het boek?). Leefde van 1892 tot 1978. Blijkbaar een belangrijk revolutionair schrijver. Verschillende foto's met de groten van de Chinees-communistische politiek. Weinig bezoekers.

We bezoeken ook nog een bekend teehuis. Een grote luxueuze ruimte. Aan de ingang hangen foto's van vermoedelijk de uitbater (of verantwoordelijke) met enkele Groten der Aarde: Nixon, Kissinger, ... geen Paus. We gebruiken een heerlijke Chinese tee met een keuze van zoetige hapjes. Het is blijkbaar geen tee-uur. We hebben de ruimte voor ons alleen: de enige Groten der Aarde Hier Aanwezig.

Ik gebruik de late namiddag om te winkelen. Morgen vertrek ik. Ik vind nog een groene Chinese legerjas, de helft van de prijs die gevraagd werd aan de Chinese Muur. Als ik test of de koperen knopen er wel stevig aanhangen, krijg ik er zelfs nog een paar gratis bij.

Zondag, 11 december

Terug naar huis over Parijs met François Cabanat. Net boven Oelan Bator krijgt een Chinees passagier een hartaanval. De kapitein, in overleg met Parijs, besluit terug te keren naar Beijing. Hoog in de lucht worden rondjes gevlogen om de brandstoftanks te legen, anders is het vliegtuig te zwaar om te landen. Uit de vleugels vloeit minutenlang de kerosine. Er word wel gezegd dat dit in de ijle lucht verdampt, maar zou daar echt niets van neerdalen? Beneden misschien, genietend van de laatste zonnestralen, een mongool voor zijn Yoerte, steekt een pijpje op ... straffe toebak.

De patiënt wordt opgehaald, is niet meer in levensgevaar. Een applausje voor de crew. Met vijf uur vertraging komen we aan in Parijs, ik mis de laatste verbinding naar Brussel, en Air France laat me in het Holiday Inn overnachten. Maandagochtend om 9 uur kan ik mee met de vlucht naar Brussel. Om 11 uur ben ik uiteindelijk terug in Antwerpen, in de stadsschouwburg, back to work!

Jerôme Maeckelbergh

Da-aag ... en tot de volgende keer!

"Waarheen vandaag ..." in het oude Beijing.

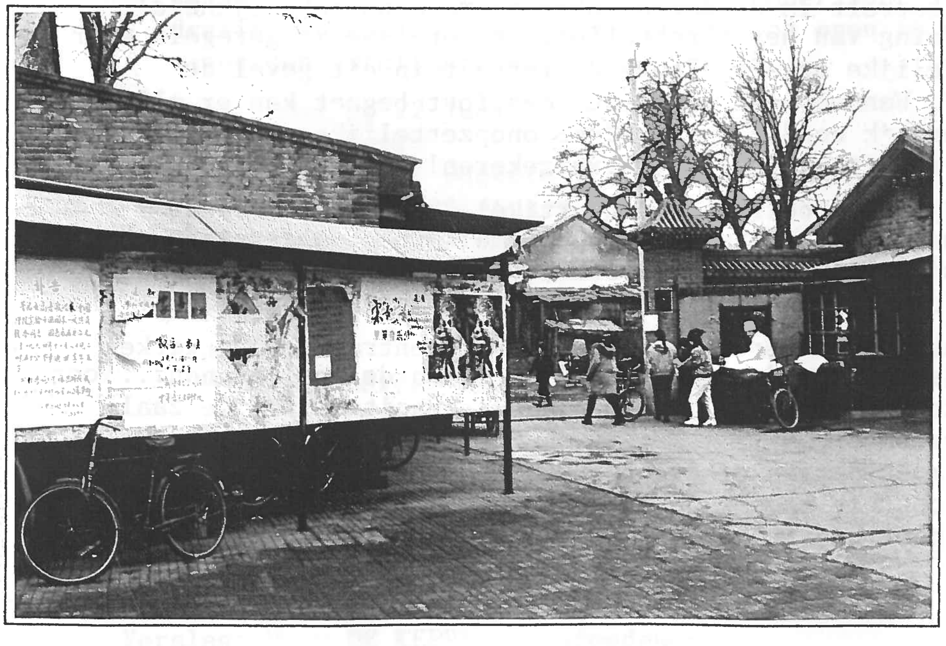

VEILIGHEID EN CULTURELE CENTRA.

RONDETAFELGESPREK -DINSDAG 24 JANUARI 1995

FEVECC-SEKRETARIAAT LUNA-GEBOUW.

Aanwezig: ALEN H.-BERWOUTS J.-DARDEN D.-DE KEPPER M.-D'HAENE F.-SERGIER P.-
SNOECK G.-STEEMAN.-VANDROGENBROECK E.- VAN GOETHEM C.-VERBIST A.
VERONTSCHULDIGD: DOX R.-WEVERS T.

1.0.VEILIGHEIDSASPECTEN IN DE CULTURELE CENTRA.

Welke richtlijnen inzake veiligheid zijn van toepassing in de culturele centra?
-ARAB
-AREI:voor de technische installaties
-CODEX (sinds augustus 1993):zal mettertijd ARAB vervangen
Deze richtlijnen geven de minimale veiligheidsvoorschriften: liefst worden er nog meer gehanteerd!
Ze gaan daarboven uit van de veiligheid van het personeel, niet zozeer van het publiek.
Artikel 635 e.v. , geldt voor de schouwspeelzalen en voor de zalen met een scherm dat groter is dan 2m2.
Artikel 52 e.v., geldt voor de zalen die niet onder de schouwburgzalen vallen. De evacuatieregels zijn duidelijk verschillend in beide situaties.
Toegepast voor de culturele centra: artikel 653 geldt voor zalen met een toneeltoren: voor de andere zalen geldt artikel 52.
Artikel 653 is echter weer terug van toepassing wanneer film gedraaid wordt

De staatshervorming speelt ook parten in deze materie. De arbeidsveiligheid is federale materie; de uitbatingsvergunningen en de regelgeving hiervoor is gewestelijke matrie: BIAREM voor Brussel, VLAREM voor Vlaanderen.

2.0.VERANTWOORDELIJKHEDEN.

Wanneer er meer dan 20 personeelsleden in dienst zijn moet er een veiligheidschef aangesteld zijn. Zoniet vervult de directie in de praktijk deze functie.
Meer dan 50 personeelsleden: private brandbestrijdingsdienst. De veiligheidschef geeft advies, bij problematische situaties best schriftelijk.
Uiteraard dient ook het advies van de brandweer ingewonnen.
Wat de verzekeringen betreft is de notie 'objectieve aansprakelijkheid' ingevoerd ter bescherming van het slachtoffer: de betaling is geregeld voor lichamelijke en stoffelijke schade. Zodoende vervalt in dit geval de 'schuld-of foutvraag'. Wanneer een technicus een fout begaat kan er alleen eventueel strafrechterlijk worden opgetreden: onopzettelijke slagen en verwondigen.Dit laatste is uiteraard niet te verzekeren!

Wat de verantwoordelijkheden betreft geldt artikel 28 van de Europese richtlijn: technici moeten geinformeerd en gevormd worden; anderzijds moeten zij mankementen signaleren. In dit verband is het ook duidelijk dat wie verantwoordelijkheid draagt ook de middelen hiervoor moet krijgen...

Een bijzonder aandachtspunt-zeker voor de culturele centra- is het werken met derden. Deze derden moeten de inherente risico's van de zaal kennen...voor ze met hun activiteiten beginnen, bijvoorbeeld de capaciteit van de zaal, alarm- en evacuatiesystemen.
De verantwoordelijke moet nagaan of die derde die zaken ook weet.
In een gemeentelijke context speelt de concessie-overeenkomst: de medeverantwoordelijkheid moet hierin geregeld worden.

3.0.BESLUITEN EN AFSPRAKEN.

Er is nood aan een gebundeld overzicht van de regelgeving die van toepassing is op en relevant is voor de culturele centra. De heer A. Verbist van AIB-Vinçotte wil hiervoor zorgen.
Deze regelgeving moet vertaald worden naar de centra: opstellen van een check-list.
Dit zou bij wijze van voorbeeld kunnen toegepast worden in de praktijk: één centrum als test-case... als we een centrum hiertoe bereid vinden.
De centra zouden hieruit beslist het nodige kunnen leren. AIB-Vinçotte is bereid zo'n screening te doen, na overleg over de keuze van het centrum en de modaliteiten.
Na de bespreking van zo'n test-case wordt een panelgesprek georganiseerd waar de aanwezigen van deze vergadering (of hun diensten), aangevuld met iemand van de brandweerinspectie (Nederoverheembeek).

Verslag: Miek DE KEPPER, stafmedewerker
Brussel, 14 februari 1995

CONTACTVERGADERING FEVECC-BASTT -DINSDAG 24 JANUARI 1995

FEVECC-SECRETARIAAT LUNA-GEBOUW

Aanwezig: BERWOUTS J.-DARDEN D.-DE KEPPER M.-D'HAENE F.-SERGIER P.-SNOECK G.-VANDROGENBROEK E.-VAN GOETHEM C.

1.0.VERSLAG VORIGE SAMENKOMST.
Het verslag wordt goedgekeurd.
De resultaten van de enquête zullen nog verder uitgewerkt worden.

2.0.BIJSCHOLING TECHNICI: STAND VAN ZAKEN.
Veiligheid op de scène en brandveiligheid:
Het 'rondetafel'-gesprek was boeiend en zinvol: ook de geplande aanpak lijkt waardevol.

Licht en geluid:
De inleidingscursus rond electriciteit is gepland; voor het tweede deel wordt nog een lesgever en een plaats gezocht. Een analoog initiatief rond mechanica wordt verschoven naar het najaar. De basiscursus van BASTT gaat door in Lokeren. Er wordt promotie gemaakt in Artisjok.

Theatertechnische termen:
Chris heeft een voorstel uitgewerkt: er wordt gezocht naar een geschikte datum, wellicht best heel begin september vóór de centra weer op volle toeren draaien. Bedoeling is dit programma ook open te stellen voor alle geïnteresseerden (staffuncties).

Contactdag op 22 juni 1995:
Mogelijke items:
- verslag van de enquête / - stand van zaken van de verschillende bijscholingsinitiatieven / - statuten en personeelskaders voor technici / - wederzijdse verwachtingen van reizende en receptieve technici / - voorstel en kennismaking met training 'leidinggeven aan een technische ploeg' / - nieuwe technische apparatuur? Afhankelijk van de plaats.

Plaats:
- Nieuwe Minardschouwburg ?
- Het Kaaitheater?
nagaan...
Inbreng van ludiek element.

3.0.AFSPRAKEN.
Volgende samenkomst: dinsdag 21 maart om 13.30 H op het FEVECC-secretariaat LUNA-gebouw.

Verslag: Miek DE KEPPER, stafmedewerker

Verslag bijeenkomst Oostvlaamse theatertechnici op 23 januari 1995 te Geraardsbergen (Arjaantheater).

Aanwezig : Bauwens Jurgen (CC.Geraardsbergen), Vermeulen Marcel (CC. Sint-Niklaas), D'hertoge Koen (CC. Ninove), Keymeulen Guido, De Ridder Jo (CC. Aalst), De Strooper Wim (CC. Evergem), Van Aevermaet Veerle, Van Droogenbroeck Eric (CC. Lokeren).

Verontschuldigd : Covatti Mario (CC. Hamme).

Voor het begin van de bijeenkomst hebben we kunnen genieten van de aanwezige technische infrastructuur in het "Arjaantheater". Onze collega Jurgen mag terecht trots zijn op het hem ter beschikking gestelde materiaal. Maar zoals zo vaak is er te weinig technisch onderlegd personeel ter plaatse. De samenkomst werd dan geopend met een bespreking over de stand van zaken i.v.m. de relatie tussen BASST en FEVECC. In het afgelopen jaar is er heel wat veranderd in de organisatie van BASST. Na jarenlange "stille werking" heeft de vereniging een nieuwe impuls gekregen. We kunnen alleen maar hopen dat deze vernieuwde werking blijvend zal doorgetrokken worden. Het komt het gehele technische kader uit het theater uiteindelijk ten goede. We moeten vooral versnippering van onze krachten tegengaan.
Zoals de zaken er nu voor staan is BASST een valabele gesprekspartner voor zowel het ministerie als FEVECC. Uit de eerste contacten tussen beide verenigingen is een rondvraag uit de bus gekomen voor de directies en het technisch personeel, met de dringendste noden erop vermeld. Uit deze gegevens zijn volgende noden naar voor gekomen :

* Functiegerichte vaardigheden en taal :
  - specifieke theatertechnische termen
  - juiste informatie kunnen verkrijgen en bezorgen aan anderen
* Veiligheid en hygiëne :
  - veiligheid op scéne + brandveiligheid
  - basis ARAB
  - hijs- en tiltechnieken
* Kennisvakken :
  - geluid en licht
  - nieuwe apparatuur
* Sociale vaardigheden en deontologie :
  - wie is waarvoor verantwoordelijk ?
  - omgaan met receptieve gebruikers

Ondertussen heeft er reeds een voorbereidend rondetafelgesprek over veiligheid in het theater plaatsgevonden. De resultaten hiervan zullen op een studiedag meegedeeld worden.
Het is de bedoeling van deze werkgroep om alle reglementeringen in verband met veiligheid, werkomstandigheden in en om theaterzalen, podia en filmzalen te bundelen. Dit zou gebeuren met een begeleidende tekst, zodanig dat iedereen min of meer kan nagaan welke artikels voor "zijn" zaal of gebouw van toepassing zijn.
De opzet zou zijn om op deze studiedag een cultureel centrum op het gebied van veiligheid door te lichten. De resultaten kunnen dan besproken worden met specialisten van Vinçotte, het ministerie van arbeid en tewerkstelling en van de verzekeringsmaatschappij OMOB. Vragen over verantwoordelijkheden tijdens de opbouw, gebruik van eigen en externe apparatuur kunnen op deze dag eveneens voorgelegd worden.
In de eerste helft van september 1995 is het de bedoeling om een studiedag te organiseren in verband met theatertechnische termen. Meer informatie hierover volgt nog.
Zoals reeds vroeger meegedeeld organiseert BASTT tussen 12 en 16 juni 1995 een cursus theatertechniek voor beginners te Lokeren, info op telefoonnummer 03/230 15 53. Deze cursus richt zich speciaal tot mensen die echt beginnen te werken in een theater. Een goede voorkennis van elektriciteit is echter noodzakelijk. Voor degenen die deze voorkennis niet bezitten wordt in de paasvakantie te Waregem (theorie) en Gent (praktijk) een cursus "elektriciteit nuttig voor het werken in een theater" ingericht. Deze cursus omvat tweemaal 4

uur theorie, tweemaal 4 uur praktijk, gevolgd door een examen. Bij het beëindigen van de cursus met vrucht wordt er een attest afgeleverd. Voor de voorcursus te Gent is er echter op heden nog een probleem in verband met het vinden van een geschikte lokatie. De beide delen zijn echter aan elkaar gekoppeld zodat ze ofwel beide doorgaan of beide niet doorgaan.
Ondertussen is men ook bezig met het oprichten van een paritair comité voor de culturele en de vormingsinstellingen. Binnen dit comité is het dan de bedoeling dat er een CAO wordt afgesloten. Indien deze bindend wordt gemaakt is hij van toepassing op alle culturele centra die gerund worden door een V.Z.W. Meer nieuws hierover zal waarschijnlijk volgen op de bijeenkomst van alle theatertechnici op 22 juni 1995 te Wemmel.
Tot slot van de bijeenkomst werd er nog van gedachten gewisseld in verband met het werken in en de werking van een theater.
De volgende bijeenkomst is voorzien in mei 1995. Deze zal plaatsvinden in het Cultureel Centrum van Aalst "De werf".
Tot slot willen wij nogmaals onze collega Jurgen bedanken voor de fijne en gastvrije ontvangst in Geraardsbergen.

Met vriendelijke groeten,

Van Droogenbroeck Eric
Sint-Jozefstraat 20
9160 Lokeren
09/348 79 26

'SUSKE en WISKE, de musical'
zoekt voor de Nederlandse reeks, een bekwame

TONEELMEESTER

PERIODE: van juni '95 t.e.m. oktober '95
Inlichtingen: **SHOW PROJECTS**
Marc Besson
Telefoon: **03/226.07.82.**

REGIONAAL NIEUWS.

VERSLAG BIJEENKOMST WESTVLAAMSE THEATERTECHNIEKERS
DIKSMUIDE 25 JANUARI 1995 - 9.00 UUR

Aanwezig: CRUTELLE J.-MAN J.-DE BREE J.-D'HAENE F.-DESLOOVER J.-COLPAERT F.-DECROUBELE K.-VERZELE P.-VINQUIER M.-RAES R.-VANREUSEL D.-VAN VLAANDEREN W.-DEMAN B.-PRUVOOST P.-DRIESSENS P.-PRUVOOST D.
Verontschuldigd: CC KORTRIJK -VERBEKE K.-VANDERCRUYSSEN H.

1. WELKOM - KOFFIE.

2. WILLEM VAN VLAANDEREN GEEFT DEMONSTRATIE.

a. dimmen van gewone T.L.-lampen: gewone T.L.-armatuur met nieuwe ballast (1 x 36 W of 2 x 36 W; ± 2000 BEF/stuk) + T.L.-lamp + dimmer.
   Werkwijze: - verwijder oude ballast en starter.
   - nieuwe ballast monteren (gewone, snelstart of black-light).
   - aansluiten op dimmer.
   Resultaat: - gewone T.L. en black-light: vereist een zekere beginspanning vooraleer de T.I.-lamp oplicht.
   - snelstart T.L.: beste resultaat.
   - er kan zelfs geflasht worden!
b. mengtafel Soundcraft: een zeer compact en handig tafeltje ondergaat trots de hunkerende blikken... 8 micro en 2 stereo-ingangen voor de prijs van ± 23000 BEF. Het is geen geld!
c. uitleg DMX: zie bijlage.
   Willem wordt bedankt voor zijn moeite en daar is hij zo blij mee dat er 5 kg pralines worden uitgedeeld.

3. BASTT

BASTT heeft nog altijd flink te kampen met vooroordelen en misverstanden. Deze zijn vooral het gevolg van een gebrek aan ernstige communicatie. De regionale werking, waar deze vergadering trouwens een direct gevolg van is, wordt uit de doeken gedaan. Reizende gezelschappen komen in BASTT te weinig aan bod, zegt de ene. BASTT staat open voor alle techniekers en visie moet gekoppeld worden aan engagement, anders gebeurt er helemaal niets; zegt de ander.
- Er wordt informatie doorgegeven over de stage in Lokeren.
  Er volgt een warme oproep om lid te worden van BASTT.
- Seizoensagenda: voorstelling ontwerp.
- Van BASTT wordt bijscholing verwacht, liefst voor gevorderden (geluid, opbouw popconcert, kleuren,...)

4. FEVECC

De samenwerking tussen BASTT en FEVECC wordt uit de doeken gedaan. De resultaten van de enquête komen aan bod. De inventarisatie van schouwburgen oogst weinig bijval wegens te complex en niet direct noodzakelijk. Eén enkele snoodaard heeft ze bij het oud papier gelegd! Wel is het zo dat nu enkele mensen hun technische fiche op punt hebben gezet...
Reizende gezelschappen hebben voornamelijk volgende gegevens nodig: afmetingen scène (Koperen Kees!), aantal kringen, spots, trekken, geluidsvoorziening, netaansluiting, toegang zaal, werkuren personeel en verantwoordelijke, stadsplan.
Voor het ogenblik werkt FEVECC aan de veiligheid in culturele centra.

5. JAN TOONT "ZIJN" ZAAL - RONDLEIDING.

6. VOLGENDE BIJEENKOMST.

dinsdag 20 juni 1995 -Wevelgem - 9.00 uur: Bernard deman ontvangt ons.
- P. Pruvoost informeert bij Niek Kortekaas (Quanta Costa?)
- J. De Bree informeert bij BMC: bijwonen try-out en technische rondleiding.
- F. Colpaert informeert bij Sony-digitale klank.

Filip, Koen, Frank.

Uitleg DMX512

1. Diverse Sturingen :

Meestal zal de dimmer op afstand bediend worden. De signaaloverdracht tussen bediening en dimmer kan op meerdere manieren gebeuren :

1.1. Analoog :

Hierbij wordt elk kanaal afzonderlijk gestuurd door een kleine gelijkspanning tussen 0 en 10 volt DC (gescheiden van het net, dus ongevaarlijk). Meestal wordt hierbij een kabel gebruikt met meerdere aders, zodat alle kanalen samen kunnen getransfereerd worden.

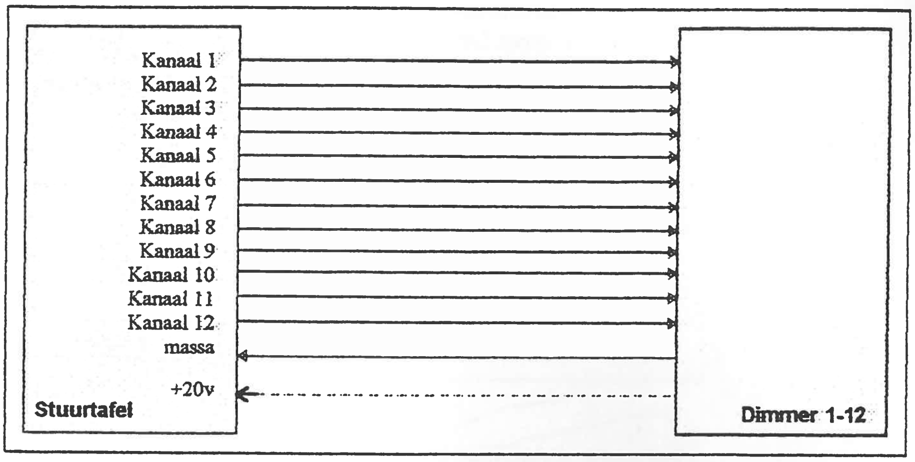

De maximale lengte van de stuurkabel is afhankelijk van het feit of de voeding van de stuurtafel zelfstandig is, dan wel via de stuurkabel vanuit de powerpack gevoed wordt. In dit laatste geval bedraagt de maximale lengte 100 meter.

1.2. Digitaal DMX512 :

De meestgebruikte standaard in de showtechniek is DMX512. Hierbij wordt de informatie van maximaal 512 kanalen op digitale wijze overgebracht. De overdracht gebeurt serieel, d.w.z. dat de informatie na elkaar gestuurd wordt.

Men kan deze methode vergelijken met een trein van 512 wagonnetjes. In elk wagonnetje staat de informatie van het overeenkomend kanaal. Elke dimmer krijgt een bepaald adres, zodat deze dimmer weet welk wagonnetje voor hem belangrijk is. Per seconde worden er meerdere treinen over de leiding verstuurd, zodat een wijziging aan de stuurtafel vrijwel direct door de dimmer omgezet wordt.

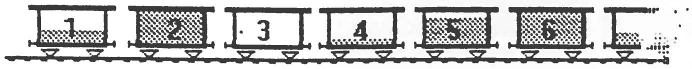

De nauwkeurigheid van de informatie is zeer hoog : elk kanaal kan een waarde krijgen tussen 0 en 255 (voor de kenners : een woord van 8 bits). Dit betekent dat men een belasting van 230 volt op minder dan 1 volt nauwkeurig kan regelen ! Voor 512 kanalen betekent dit echter dat men per "trein" minimaal 4096 bits moet doorseinen. In de huidige showwereld eist men zeer snelle lichtveranderingen; er worden 44 treinen per seconde getransfereerd. De snelheid van de DMX-standaard bedraagt 250.000 bits per seconde (=Baud). Dit betekent dus dat de kabel 250.000 Hertz zonder noemenswaardig verlies moet kunnen transfereren ! Als men beseft dat men hier met frequenties werkt die tot de radiogolven behoren (de middengolf begint op 300 kHz.), dan begrijpt U dat men bij gebruik van langere stuurkabels zeer zorgvuldig tewerk moet gaan !

Wie met de antennetechniek vertrouwd is, weet dat de gebruikte kabel een schijnbare impedantie moet hebben die gelijk is aan de impedantie van de zender. De bronimpedantie bij DMX bedraagt 100Ω; de gebruikte kabel moet dus een schijnbare impedantie hebben van 100Ω en ter vermijding van staande golven, moet de leiding afgesloten worden met een impedantie van 100Ω.

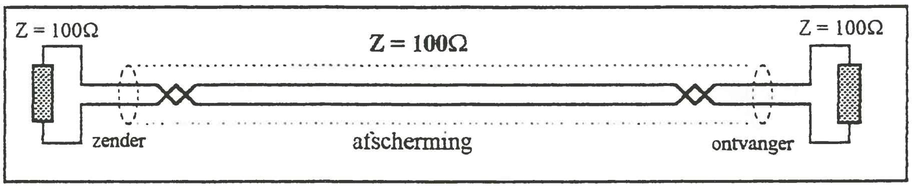

Voor vaste installaties met een lange afstand is het dus aangeraden om speciale tweeaderige datakabel te gebruiken. Voor soepele kabel en relatief korte afstanden kan men microfoonkabel gebruiken. Hierbij moet men wel een kwaliteit kiezen met lage capaciteit; dus fijne geleiders met dikke individuele manteling.

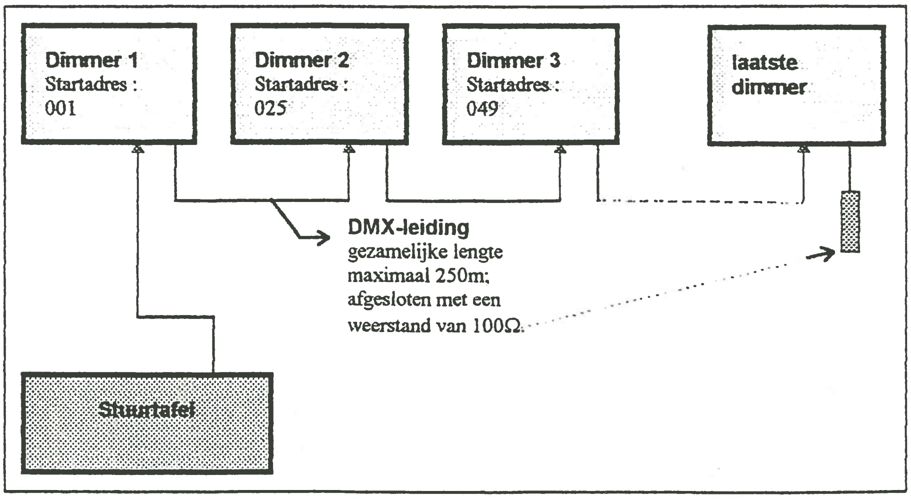

Elke dimmer heeft een in- en een uitgang (male en female). De DMX-leiding moet ook als zodanig doorverbonden worden; aftakkingen zijn niet toegestaan ! De laatste dimmer in de keten moet een afsluitweerstand van 100Ω bevatten.